Ազգ
Azg
armenian daily
3 ԱՊՐԻԼ 2002 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 61(2506)

Կատաղի մարտեր Բեթղեհեմում

Իսրայելական ուղղաթիռները երեկ ամբողջ օրվա ընթացքում հրթիռակոծում էին պաղեստինյան դիմադրական դիրքերը Բեթղեհեմ քաղաքում, ինչը հուշում է, որ պաղեստինցիները կատաղի դիմադրություն են ցույց տալիս հրեական զորքին, որ գրավել է քաղաքի տիրապետող դիրքերը, ընդհուպ Քրիստոսի ծնված վայրի եկեղեցիները, որոնց թվում՝ հայոց սրբավայրը: Բի-Բի-Սի հեռուստակայանը երեկոյան նշեց, որ իսրայելցիները եկեղեցիներից մեկում սպանել են կաթոլիկ մեկ ու վիրավորել վեց եկեղեցականների, որոնցից մեկը՝ միանձնուհի:

Մյուս կողմից, երեկ շարունակվեցին Ռամալլայի գնդակոծումը, ինչպես նաեւ տուն առ տուն խուզարկումը: Մասնավորապես կրակի տակ առնվեց պաղեստինյան անվտանգության ծառայության կենտրոնակայանը, որտեղ, ըստ պաղեստինյան աղբյուրների, շուրջ 350 ոստիկան եւ անվտանգության աշխատակից օրհասական վիճակում են: Ինչ վերաբերում է Յասեր Արաֆաթին, երեկ վարչապետ Արիել Շարոնը նրան առաջարկեց «միակողմանի տոմս» դեպի ցանկացած երկիր, ինչին բազմաթիվ շրջանակներ պատասխանեցին, որ պաղեստինյան ընտրյալ նախագահին ոչ ոք իրավունք չունի իր երկրից աքսորելու:

(Այս մասին հավելյալ մանրամասներ՝ 5-րդ էջում):

«Թող մի անգամ Ռուսաստանը հայտարարի, որ Տաջիկստանը եւ Հայաստանն իր ռազմավարական դաշնակիցներն են»

Ռոբերտ Քոչարյանի հետ համատեղ ասուլիսում հայտարարեց Էմոմալի Ռախմոնովը

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ
Դուշանբե

Եթե համեմատենք նախկին Խորհրդային Միության մաս կազմող, այսօր անկախ, ինքնիշխան հանրապետություններ Հայաստանը եւ Տաջիկստանը, ընդհանուր շատ բան կարելի է գտնել: Հայաստանը եւ Տաջիկստանը համարվում են Ռուսաստանի ռազմավարական դաշնակիցները համապատասխանաբար Անդրկովկասում եւ Միջին Ասիայում, սակայն երկու հանրապետություններն էլ չունեն ընդհանուր սահման Ռուսաստանի հետ, ինչն այդ դաշնակցային հարաբերությունները եւ ռազմական, եւ տնտեսական ոլորտներում որոշ առումով դարձնում է խոցելի: Հայաստանի եւ Տաջիկստանի արտաքին սահմանների մի մասը պաշտպանում են ռուս սահմանապահները, Գյումրիում տեղակայված է 102-րդ, Դուշանբեում 201-րդ ռուսական ռազմակայանը: Եվ Հայաստանը, եւ Տաջիկստանը շրջափակված են թուրքալեզու հանրապետություններով կամ թուրքալեզու բնակչության սահմաններով, երկու պետությունները հնդեվրոպական լեզուներով խոսող օազիսներ են Անդրկովկասում եւ Միջին Ասիայում: Այսպիսի համեմատությունները կարելի է շարունակել: Բայց քիչ չեն նաեւ տարբերությունները:

Տաջիկստանը նախկին ԽՍՀՄ հանրապետությունների մեջ ամենաաղքատն է: Շուրջ 6,5 մլն բնակչությամբ այս պետության մեջ աղքատների թիվը, որոնց օրական եկամուտը չի գերազանցում 2 դոլարը, 80 տոկոսն անցնում է: Բնակչության կազմն իսկ այս հանրապետությունը դարձնում է խոցելի. 25 տոկոս կազմող ուզբեկները ցանկացած պահի կարող են վերածվել ապակայունացնող գործոնի: Թերեւս, զուր չի ասվում, որ Դուշանբեում իշխանությունը պահվում է ռուսական սվիններով: Տաջիկստանը չունի իր Ղարաբաղը, փոխարենը անկախության 11 տարիներից վեցը «ավիրել» է քաղաքացիական պատերազմին: Տաջիկ ժողովրդի այսօրվա չքավորությունը բացատրվում է նաեւ այս հանգամանքով:

Այսքանը՝ որպես նախաբան...

Պաշտոնական Երեւանը եւ Դուշանբեն դիվանագիտական հարաբերություններ են հաստատել 1992 թ. հոկտեմբերին: Եթե մի կողմ դնենք ԱՊՀ եւ Հավաքական անվտանգության պայմանագրի (ՀԱՊ) շրջանակներում տեղի ունեցող շփումները, ապա նախագահներ Քոչարյանն ու Ռախմոնովն առաջին պաշտոնական հանդիպումն են անցկացնում:

Տաջիկստանում Հայաստանի ղեկավարին ընդունեցին ընդգծված ջերմությամբ: Լրագրողներիս համար առաջին անակնկալը «Դուշանբե» օդանավակայանում էր. կողք-կողքի փակցված էին Ռոբերտ Քոչարյանի եւ Էմոմալի Ռախմոնովի նկարները: Մայրաքաղաքի փողոցներում ամենուր հայկական եռագույնն էր, հայերենով բարեմաղթանքի պլակատներ:

Օդանավակայանում շարժասանդուղքի մոտ Քոչարյանին դիմավորեց Ռախմոնովը, ազգային տարազներով աղջիկները ՀՀ նախագահին ծաղիկներ մատուցեցին, ապա երկու պետությունների նախագահները զինվորական քայլերգի ներքո բարձրացան բեմահարթակ, հնչեցին օրհներգերը:

Տես ➧ էջ 2

ԱՅԺ

Սերժ Սարգսյանը կմեկնի Բոստոն՝ դասախոսելու

Նախատեսվում է առաջիկա ապրիլի 30-ին ՀՀ պաշտպանության նախարար եւ Ազգային անվտանգության խորհրդի քարտուղար Սերժ Սարգսյանի այցը Բոստոն (Մ. Նահանգներ), Հարվարդի համալսարանի Սեւծովյան անվտանգության ուսումնասիրությունների կենտրոնի հրավերով: Մինչեւ մայիսի 5-ը նախատեսվող այցի ընթացքում Ս. Սարգսյանը դասախոսությամբ հանդես կգա համալսարանում եւ Վրաստանի ու Մոլդովայի պաշտպանության նախարարների հետ կմասնակցի բանավիճային քննարկումների տարածաշրջանային ռազմաքաղաքական հարցերի շուրջ:

Ս. Սարգսյանի այցի առիթով բոստոնահայության ներկայացուցիչներից կազմված ժամանակավոր հանձնախմբի տարածած հաղորդագրությունը տեղեկացնում է նաեւ, որ մայիսի 3-ին նախատեսվում է նախարարի հանդիպումը համայնքի հետ, որի ընթացքում նա բանախոսելու է «Պաշտպանելով Հայաստանի ապագան» թեմայով:

Լ. Տեր-Պետրոսյանի Բոստոն այցը հետաձգվում է անորոշ ժամանակով

«Ազգը» տեղեկացրել էր նախապես, որ ՀՀ առաջին նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանն ապրիլի 18-21-ը այցելելու է Բոստոն Հարվարդի համալսարանի հայ ուսանողների ակումբի հրավերով, մասնակցելու եւ առանձին դասախոսությամբ ելույթ ունենալու Հայոց ցեղասպանությանը նվիրված երկօրյա սիմպոզիումի ընթացքում: Հարվարդի հայկական համայնքից երեկ ստացած մեր հաղորդագրությունը տեղեկացնում է, որ նախկին նախագահի այցը հետաձգվում է անորոշ ժամանակով: Հետաձգման պատճառը, ըստ հաղորդագրության, Լ. Տեր-Պետրոսյանի առողջական վիճակն է: «Գրիպի հետեւանքով առաջացած բարդությունները» ստիպել են նախկին նախագահի բժիշկներին խորհուրդ չտալ նրան ձեռնարկելու նման հոգնեցուցիչ ճանապարհորդություն:

Շվեյցարիան թերեւս քննարկի Հայոց ցեղասպանության հարցը

«Հայոց ցեղասպանության ճանաչման բանաձեւի առաջարկ քաղաքական որոշ ուժերի կողմից արված է Շվեյցարիայի կոնֆեդերացիոն խորհրդարանին: Հարցը հավանաբար կլսվի հունիսի նստաշրջանում», երեկ «Ազգի» հետ ունեցած զրույցում նշեց օրերս Հայաստան ժամանած ժնեւի կառավարության անդամ, էկոնոմիկայի, զբաղվածության եւ արտաքին գործերի նախարար Կարլո Լամբրեխտը: Ժնեւի կանտոնը Հայոց ցեղասպանությունը ճանաչող բանաձեւ ընդունել էր 2001 թ.-ի դեկտեմբերի 10-ին: Սակայն պրն Լամբրեխտն այստեղ է այլ առիթով՝ Ժնեւի կանտոնի ֆինանսավորած մի քանի ծրագրերի իրականացմանը հետեւելու: Խոսքը Արթիկի հիվանդանոցի տանիքի վերանորոգման եւ, դարձյալ Շիրակի մարզում, չորս գյուղեր խմելու եւ ոռոգման ջրով ապահովելու մասին է: Բոլոր ծրագրերն էլ, բացառությամբ մեկ գյուղի ջրի, գրեթե ավարտուն են: Անցյալ տարի էլ Շիրակում եւս մի գյուղի ոռոգման ջրի խնդիրը լուծվել է Ժնեւի կանտոնի տրամադրած գումարներով: Այս կարգի՝ առողջապահության, կենցաղի բարելավման, կանանց տեղեկացվածությամբ ապահովելու ծրագրեր կանտոնն իրականացնում է իր համագործակցության բյուջեից՝ հիմնականում Լատինական Ամերիկայում եւ Աֆրիկայում: Պրն Լամբրեխտը այս եւ կրթության խնդիրներին վերաբերող համագործակցության մասին խոսել է իր հայ գործընկեր Վարդան Օսկանյանի հետ: Շվեյցարացի նախարարն արժանացել է Ամենայն հայոց կաթողիկոսի ընդունելությանը: Ամփոփելով մեր երկրից ունեցած տպավորությունները՝ Կարլո Լամբրեխտը նշեց. «Ձեր երկիրն ունի տնտեսական դժվարություններ, որոնց հիմնական պատճառներից է մեկուսացված լինելը: Քանի որ Հայաստանն էլ Շվեյցարիայի նման փոքր երկիր է, զարգացման առումով խիստ կարեւոր է կրթության բարձր որակը»:

Կապուղու քաղաքականացված պայքարը շարունակվում է

«Ա1+»-ն այլեւս 37-րդ հաճախականության տերը չէ: Այս հեռուստաալիքով իր ծրագրերը կհեռարձակի «Շարմ» ընկերությունը: Այսպես երեկ վճռեց հեռուստատեսության եւ ռադիոյի ազգային հանձնաժողովը: 35-րդ հաճախականության համար մրցույթում հաղթեց «Շողակաթը», 44-րդի համար՝ «Շարկը»: 21-րդ կապուղու համար մրցույթը չկայացավ. միակ հավակնորդի՝ «Հայրենիք» ընկերության ներկայացրած ծրագիրը չէր համապատասխանում պահանջներին:

Հանձնաժողովի 9 անդամները բաց քվեարկությամբ որոշեցին հեռուստաալիքների նոր տերերին: 45 հնարավոր միավորից ընկերությունների հավաքած միավորները հետեւյալն էին. 35-րդ կապուղուն հավակնող «Յան TV»-ն՝ 20, «Նոյյան տապանը»՝ 19, «Շողակաթը»՝ 36, 37-րդի համար մրցող «Ղոֆին TV»-ն՝ 11, «Մելտեքսը» («Ա1+»)՝ 21, «Շարմը»՝ 32, 44-ի համար՝ «Ավետիսը»՝ 18, «Շարկը»՝ 23:

Տես ➧ էջ 3

«ՀԵՌՈՒՍՏԱԿՌԻՎ»

Ռ. Քոչարյան. «Կցանկանայի, որ «Ա1+»-ի ստեղծագործական կոլեկտիվը գործիք չդառնա ապակայունացնող ուժերի ձեռքին»

ԵՐԵՎԱՆ, 2 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: «Անկեղծորեն, կցանկանայի, որ «Ա1+»-ը լիներ եթերում: Եվ կարծում եմ, որ նման ալիք երկրին պետք է»,- Դուշանբե մեկնելուց առաջ լրագրողների հետ «Զվարթնոց» օդանավակայանում կայացած ճեպազրույցի ժամանակ նշեց նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը, պատասխանելով 37-րդ հաճախականության մրցույթի վերաբերյալ հարցերին: Ըստ նախագահի, անհասկանալի է 37-րդ կապուղու մրցույթի շուրջ բարձրացված աղմուկը: «Տպավորությունս այն էր, որ փորձում են ժողովրդին թյուրիմացության մեջ գցել, քանի որ ներկայացվում է, որ հանձնաժողովը փակում է «Ա1+» ընկերությունը: Հանձնաժողովն այդպիսի լիազորություն չունի, հանձնաժողովը չի կարող փակել «Ա1+»-ը: Ուղղակի «Ա1+» հեռուստաընկերությունը տնօրինում էր 37-րդ հաճախականությունը, տնօրինում էր արդեն հինգ տարի: Լրացել է տնօրինման այդ ժամկետը, հիմա անցկացվում է մրցույթ, եւ մրցույթի արդյունքում պետք է որոշվի, թե որ ընկերությունը պետք է տնօրինի այդ հաճախականությունն առաջիկա յոթ տարիներին: Եվ սրանից այսպիսի աղմուկ սարքելն ինձ համար անհասկանալի է: Սա նույնն է, որ մյուս տարի լրանում է իմ պաշտոնավարման ժամկետը, եւ ես կարող եմ ասել, որ կայացած նախագահ եմ, ու ընտրություններ պետք չեն: Սա անհեթեթություն է», ասել է Ռոբերտ Քոչարյանը:

ՀՀ նախագահի խոսքով, «Ա1+» ընկերությունը բոլոր պարագաներում կունենա իր գործունեությունը շարունակելու հնարավորություն, քանի որ հեռուստատեսային դեցիմետրային 37-րդ կապուղու մրցույթում չհաղթելու դեպքում կարող է մասնակցել այլ հաճախականության կապուղիների մրցույթներին:

Տես ➧ էջ 3

Ընթացիկ

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ

Համատեղ ժողով

Ապրիլի 2-ին Թեքեյան կենտրոնում տեղի ունեցավ ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչության անդամների եւ Երեւան քաղաքի ակումբների ատենապետների ժողով, որին մասնակցում էին քաղաքի ՀՌԱԿ 19 ակումբների ատենապետներ. «Զարթոնք»՝ Հարությունյան Մերուժ, «Էրեբունի»՝ Սահակյան Լիանա, «Մետաքս»՝ Եղոյան Խաչիկ, «Կենտրոն»՝ Գրիգորյան Հակոբ, «Արաբկիր»՝ Սեդրակյան Արշակ, «Քանաքեռ-Զեյթուն»՝ Բաբայան Հակոբ, «Կոմիտաս»՝ Ազիզյան Արմեն, «Դավիթաշեն»՝ Գալստյան Աշոտ եւ այլք:

Ժողովի ընթացքում մասնակիցները արծարծեցին կուսակցությանն անդամակցող անձանց զգալի աճը, որը հետեւանք է ակումբների ատենապետների եւ Հանրապետական վարչության աշխատանքների:

Քննարկվեցին կուսակցության գործունեության ռազմավարական հարցերը, կարեւորվեցին հանրապետությունում մոտակա տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունները:

Ժողովի ընթացքում քննարկվեցին կազմակերպչական մի շարք հարցեր:

Արձագանքեց միայն «Արզնի ԹՏԽ»-ն

«Ձվի թանկացումը մենաշնորհի չարաշահում է»՝ մեր հրապարակմանը («Ազգ», 30 մարտի, 2002 թ.), որն անդրադառնում էր երեք խոշոր արտադրողների կողմից ձվի թանկացմանը, արձագանքեցին միայն «Արզնի ԹՏԽ» ընկերությունից: Ի դեպ, միայն այս ընկերությունն էր մեր հարցին պատասխանել նաեւ վերոնշյալ հրապարակման մեջ: Ընկերության փոխտնօրեն Կարեն Հարությունյանն այս անգամ տեղեկացրեց, որ ֆաբրիկայի թողարկած ձվի գներն էապես չեն բարձրացել: Ըստ չափսերի, դրանք հետեւյալն են եղել՝ 1000 դրամ, 1250 դրամ, 1350 դրամ, 1400 դրամ: Ի տարբերություն «Արզնի ԹՏԽ»-ի, Երեւանի եւ Լուսակերտի թռչնաբուծական ֆաբրիկաները հավատարիմ մնացին իրենց որդեգրած հասարակության հանդեպ արհամարհալից վերաբերմունքին եւ չփորձեցին գոնե որեւէ կերպ արդարանալ Զատկի նախօրեին իրենց մատուցած գնային տհաճ անակնկալի համար:

Ա. Մ.

«ՊԱՊ համալիրի» նորմա՞ ենք հանձնում, ինչ է»

Սահմանադրության նախագծի քննարկման հետաձգման պատճառը առաջարկներն են

Երեկ խորհրդարանը երեք ամսով երկարաձգեց ժամանակավոր հանձնաժողովի լիազորությունները: Դա նշանակում է, որ գոնե երեք ամիս հանձնաժողովը սահմանադրական նախագահական տարբերակի համար կլինի գլխադասային: Այդ ժամկետը բավարար կլինի՞ նախագծի քննարկումները վերջացնելու համար՝ մնում է հիմնական հարցը: Վեցյակի կուսակցություններն արդեն հասցրել են հայտարարել, թե գործընթացները տարվում են սահմանադրական բարեփոխումները տապալելու նպատակով: Ի՞նչ կարծիքի են նախագահական տարբերակը խորհրդարանում պաշտպանող քաղաքական ուժերը բազմիցս հնչած այս կարծիքի վերաբերյալ:

ԳԱԼՈՒՍՏ ՍԱՀԱԿՅԱՆ՝ «Միասնություն» խմբակցության ղեկավար: «Երկու ամսով սահմանադրության մյուս նախագծի քննարկումը հետաձգելը ճիշտ չի ընկալվել: Դրա քննարկումները կսկսվեն այն ժամանակ, երբ հարմար պահ կստեղծվի: Խոսքն ավելի շատ վերաբերում է ընդդիմադիր ուժերի կեցվածքին, որոնք ամեն ինչ անում են ձախողելու համար ընդհանրապես այն համակարգային փոփոխությունները, որոնք սկզբնավորեցինք մենք: Դրա պատճառը նրանք համարում են սահմանադրությունը: Նախքան նախագահի նախաձեռնությունն իրականացնելը, խորհրդարանական բոլոր ուժերը մի քանի անգամ նախագահի ներկայությամբ մասնակցել են խորհրդակցությունների, եւ խնդիր է դրվել հնարավորություն ստեղծել բոլոր քաղաքական ուժերի համար՝ համագործակցելու սահմանադրության մեջ փոփոխությունների իրականացմանը: Նախագահը հավաստիացրել է, որ քաղաքական ուժերը կարող են իրենց առաջարկություններով բարենորոգել սահմանադրությունը: Մեր կարծիքով, այն պետք է լինի անխոցելի եւ այդպիսին ներկայացվի հանրաքվեի: Փաստորեն այսօր դա դարձել է շահարկումների առարկա: Այլ բան է քաղաքական դիրքորոշում հայտնելը, բոլորովին այլ բան՝ սահմանադրությունը վերցնելը եւ քաղաքական դիվիդենտներ շահելու համար շահարկելը: Այդ իմաստով գտնում ենք, որ քննարկումը պետք է տեղի ունենա ավելի պատշաճ ժամանակ: Այսօր քաղաքական ուժերը փորձում են պարզապես ամեն ինչ թիրախ դարձնել, որպեսզի կարողանան առաջիկա ընտրություններին ազդեցություններ ձեռք բերել»:

ՍԵՐԳՈ ԵՐԻՑՅԱՆ՝ «Օրինաց երկիր»: «Բոլորս ցանկանում էինք սահմանադրական քննարկումներն ավելի արագ անցկացնել: Բայց երեւի թե սա այն գլխավոր օրենքն է, որը մանրակրկիտ աշխատանք է պահանջում: «Օրինաց երկիրը» ավելի քան 70 առաջարկություն է ներկայացրել եւ, բնականաբար, կցանկանայինք, որ այդ առաջարկներն անպայման նախագծում տեղ գտնեին: Իսկ այդ ամենը կարճ ժամանակահատվածում քննարկել հնարավոր չէ: Այս առումով ժամանակավոր հանձնաժողովի երեք ամիս ժամանակ խնդրելը բնական է: Սահմանադրությունները հաճախակի չեն փոփոխվում եւ լավ կլիներ այնտեղ սխալներ ընդհանրապես թույլ չտալ: Այս առումով մենք համարում ենք, որ երեք ամսվա ընթացքում նոր խնդիրներ չեն առաջանա»:

ԿԱՐԵՆ ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ՝ «Ժողովրդական պատգամավոր» խմբի ղեկավար: «Սահմանադրություն ընդունելը ոչ թե վերջնական նպատակ է մեզ համար, այլ վերջնականը միայն նորմալ սահմանադրության ընդունումը: Մեր խումբը մոտ 65 առաջարկներ է ներկայացրել: Բնականաբար, եթե նախագահականից գան զեկուցելու եւ այդ առաջարկների նկատմամբ իրենց հստակ վերաբերմունքը չհայտնեն, մեզ համար դժվար կլինի կոնկրետ դիրքորոշում որդեգրելը: Ինչքան ինձ հայտնի է, մյուս խումբ-խմբակցություններն էլ նման մեծաքանակ առաջարկներ են ներկայացրել եւ հասկանալի է, որ այդ ամենը պետք է մանրամասն քննարկվի: Սա հո ոտքի վրա ընդունվող հերթական փաստաթուղթ չէ, որ անլուրջ մոտեցում ցուցաբերենք: Ինչ է, «ՊԱՊ համալիրի» նորմա՞ ենք հանձնում: Իրենց ուսումնասիրությունների արդյունքում կներկայացնեն մշակված մոտեցումներ, ըստ այդմ էլ «Ժող. պատգամավոր» խումբը կկողմնորոշվի: Ուստի գտնում ենք, որ շտապելու որեւէ խնդիր չկա»:

ԳՈՌ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

Վկաներն այնքան էլ շատախոս չեն

Երեկ Մուշեղ Սաղաթելյանի գործով դատարան էին ներկայացել մի քանի վկաներ՝ տարբեր դրվագներով: Առաջին եւ երկրորդ վկաները ցուցմունք տվեցին պաշտոնական դիրքի չարաշահման մեղադրանքի շրջանակներում: Հիմնականում այն կտրվածքով, որ Մ. Սաղաթելյանն օգտագործել էր իր դիրքը՝ «Հոկտեմբերի 27»-ի գործով կազմակերպիչներին բացահայտող տեսաերիզ գտնելու համար:

Այս շրջանակներում ցուցմունք տվեց նաեւ ՆԳ աշխատակից Ժորա Հովակիմյանը, որի Աշտարակում գտնվող գրասենյակից Մ. Սաղաթելյանին էր զանգահարել գործակալ Հարություն Գրիգորյանը: Ըստ որում, վկան տեղեկություն չի ունեցել, թե ում հեռախոսահամարն է հավաքում:

Երրորդ վկան՝ Գագիկ Չիբուխչյանը (որը Մ. Սաղաթելյանի հետ ԱԳ համակարգում աշխատել է 1991 թ.-ից՝ որպես կադրերի վարչության աշխատակից) նշեց, որ 1992 թ.-ի հուլիսին ՆԳՆ կադրերի վարչություն ամբաստանյալը ներկայացրել է ոչ թե ՌԴ Բելգորոդի շինանյութերի տեխնոլոգիական ինստիտուտի դիպլոմ, այլ դրա պատճենը: Ըստ վկայի, պատճենը գրանցվել է ոչ իր կողմից: Սա այն բանի համար, որ գրանցումը

կատարվել է տարբեր խախտումներով: Որպես վկա դատարան ներկայացած ՆԳ կադրերի գլխավոր վարչության պետ Գագիկ Մինասյանը նշեց, որ կեղծ դիպլոմը հայտնաբերվել է անցյալ տարի, կադրերի գործերը հերթական անգամ ստուգելու ժամանակ:

Մեղադրողի եւ պաշտպանի հարցերին ի պատասխան Գ. Չիբուխչյանն ասաց, որ Մ. Սաղաթելյանի ուսանողական արձակուրդի մեկնել-չմեկնելուց տեղյակ չէ: ՆԳ համակարգում էլ, ըստ նրա, կեղծ դիպլոմներ ներկայացնելու դեպքեր եղել են, ինչի համար աշխատակիցները հեռացվել են աշխատանքից:

Հաջորդ վկան՝ ոստ. լիազոր Ռուդիկ Անդրիյանը ցուցմունք տվեց 1999 թ. նոյեմբերի 9-ին Գորիսի բանտ տեղափոխելու ժամանակ փախուստի դիմած կալանավորներից մեկի մահվան կապակցությամբ: Ըստ մեղադրականի, կալանավոր Ռաֆիկ Զորոյանը մահացել է Մ. Սաղաթելյանի կողմից ծեծի ենթարկվելու հետեւանքով: Սկզբում բավականին անորոշ կերպով, բայց ցուցմունքի վերջում, այնուամենայնիվ, հավաստեց, որ Զորոյանը եղել է ահավոր ծեծված: Նա նշեց, սակայն, որ չգիտի, թե որտեղ եւ ովքեր են ծեծել կալանավորին:

Ոստ. լիազորը հայտնեց նաեւ, որ ծեծողներին բացահայտելու համար ծառայական քննություն չի կատարել, քանի որ գնացել է փախուստի հանգամանքները պարզելու:

Նույն դրվագով ցուցմունք տվող Գորիսի բանտի ֆելդշեր Գագիկ Սիմոնյանը դատարանին հայտնեց, որ երկու կալանավորներին բերել են բանտ տարբեր մարմնական վնասվածքներով:

Զորոյանն օգնություն չի խնդրել, ասելով, որ ավելի վատ վիճակում էլ է եղել: Մի քանի օր անց քննիչի սենյակում Ռ. Զորոյանը ջուր է խնդրել, 10 րոպե անց՝ մահացել է: Այս հանելուկը լրացվում է դիահերձման արդյունքով, ըստ որի կալանավորը մահացել է տրավմատիկ շոկից (որոշ չճշտված տեղեկություններով՝ նաեւ թոքերի բորբոքումից):

Օրվա վերջում դատարանում ցուցմունք տվեցին եւս երկու վկա:

Ա. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

«Թող մի անգամ Ռուսաստանը հայտարարի, որ Տաջիկստանը եւ Հայաստանն իր ռազմավարական դաշնակիցներն են»

Սկիզբը էջ 1

Պաշտոնական այցի առաջին օրը նախագահ Քոչարյանը ծաղկեպսակ դրեց «Տաջիկստանի վերածննդի եւ ազգային համաձայնության» եւ տաջիկական առաջին պետության հիմնադիր Իսմայիլ Սոմոնիի հուշարձանի համալիրին: Ապա Քոչարյանի եւ Ռահմոնովի միջեւ տեղի ունեցավ մեկժամյա առանձնազրույց: Հայ-տաջիկական ընդլայնված կազմով հանդիպումից հետո երկու պետությունների ղեկավարները ստորագրեցին «Բարեկամության եւ համագործակցության մասին» պայմանագիր: Ստորագրվեցին նաեւ երեք համաձայնագրեր արտգործնախարարությունների միջեւ համագործակցության, կառավարությունների միջեւ ներդրումների խրախուսման եւ փոխադարձ պաշտպանության մասին, ինչպես նաեւ կառավարությունների միջեւ ստանդարտացման, չափագիտության, սերտիֆիկացման եւ հավատարմագրման բնագավառում համագործակցության մասին:

Ռոբերտ Քոչարյանի եւ Էմոմալի Ռահմոնովի համատեղ մամլո ասուլիսում Տաջիկստանի նախագահը բավական կոշտ եւ խռոված տոնով հայտարարեց. «Մենք եւ Հայաստանը բազմիցս ասել ենք, որ Ռուսաստանը ռազմավարական դաշնակից է: Թող մի անգամ Ռուսաստանը հայտարարի, որ Տաջիկստանը եւ Հայաստանն իր ռազմավարական դաշնակիցներն են»: Երկու պետությունների նախագահներին հարց էր ուղղվել տարածաշրջանային եւ աշխարհաքաղաքական փոփոխությունների ենթատեքստում գնահատել ՀԱՊ-ի շրջանակներում համագործակցության հեռանկարը:

Ռահմոնովը եւ Քոչարյանը շեշտեցին, որ ՀԱՊ-ի շրջանակներում համագործակցությունն ուժի մեջ է:

Հայաստանի եւ Տաջիկստանի նախագահներն առանձնազրույցում քննարկել են երկկողմ քաղաքական, տնտեսական, մշակութային հարցեր, անդրադարձել տարածաշրջաններում՝ Անդրկովկասում եւ Միջին Ասիայում ծավալված գործընթացներին: «ԼՂ հակամարտության կարգավորման միակ ճանապարհը քաղաքական երկխոսությունն է», ասաց Տաջիկստանի նախագահը: Ինչ վերաբերում է Աֆղանստանին, իսկ Տաջիկստանն այս անհանգիստ պետության հետ հարավում ունի 1.206 կմ սահման, ըստ Ռահմոնովի, պատերազմն այնտեղ դեռ չի ավարտվել, ավելին՝ նոր է սկսվել: Ենթադրաբար, Տաջիկստանի նախագահն ակնարկներ էր ուղղում ԱՄՆ-ին եւ Ռուսաստանին, որոնք, ըստ տեղական դիտորդների, հակաահաբեկչական պատերազմում այնքան էլ չեն կարեւորում Տաջիկստանի դերը, արժեքը:

Ի՞նչ բնագավառներում կարող են համագործակցել ՀՀ-ն եւ ՏՀ-ն: Քաղաքական առումով խնդիրներ չկան, խոսքը տնտեսական հարաբերություններին է վերաբերում, որոնք այսօր զրոյական են: Տաջիկստանի հետ հնարավոր է թվում համագործակցությունը գինեգործության, կոնյակի արտադրության, ոսկերչության, Երեւանի եւ Տաջիկստանի ալյումինի գործարանների տեխնոլոգիական համագործակցության, մի շարք այլ բնագավառներում: «Մենք ստեղծել ենք միջկառավարական հանձնաժողով, որը պրոֆեսիոնալ մակարդակով կորոշի համագործակցության կոնկրետ ուղղությունները», ասաց Ռ. Քոչարյանը:

Այսօր ՀՀ նախագահը կհանդիպի ՏՀ վարչապետ Ա. Ակիլովի, մեջլիսի նախագահ Մ. Ուբայդուլլաեւի հետ, կայցելի հնագիտության ազգային թանգարան, կեսօրից հետո Խուջանդ քաղաք, որտեղից, ի դեպ, 1992 թ. սկսվել է Է. Ռահմոնովի քաղաքական կենսագրության վերելքի ժամանակաշրջանը:

Այս մասին **«Ազգի»** հաջորդ համարում:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԱ տարի

Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ

Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com

www.azg.am

Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն / հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն / հեռ. 529353

Apple Macintosh
համակարգչային շարուածքը
«Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:

Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

«Հեռուստայրիչ»

Տաշած քարը կմնա՞ գետնին

«Ա1+»-ը չի դադարեցնելու պայքարը

«Ի՜նչ խոսք, դա հանձնաժողովի գործն է: Ես չեմ կարող միջամտել անկախ հանձնաժողովի գործունեությանը: Սակայն գտնում եմ, որ ազատ, անկախ, օպոզիցիոն մամուլը անհրաժեշտ է երկրորդ կարծիք ունենալու համար: «Ա1+»-ը դեռ հնարավորություն ունի, կան ազատ ալիքներ, հեռուստաընկերությունը կարող է մրցույթների մասնակցել: Ես վստահ եմ նրա հաղթանակին, որովհետեւ ունի իր որոշակի լսարանը, եւ կցանկանայի, որ հանրապետությունում յուրաքանչյուր լրատվամիջոց ունենար իր ասելիքը:

Բարձր եմ գնահատում «Ա1+»-ի օպերատիվությունը, կցանկանայի, որ նա մասնակցեր եկող մրցույթներին եւ հաղթանակեր: Դրա երաշխիքը ձեռք բերած լսարանն է, որը, կարծում եմ, հաշվի կառնվի: Կատարվող իրադարձությունների մեջ քաղաքականություն չեմ տեսնում, քանի որ հանձնաժողովն անկախ է, ունի իր չափորոշիչները»: Այս տեսակետը հայտնեց ԱԺ նախագահ Արմեն Խաչատրյանը՝ արդեն 37-րդ հաճախականության լիցենզիայի համար մրցույթի արդյունքների հրապարակումից հետո: Եվ քանի որ խնդիրն ի սկզբանե քաղաքականացված էր, ապա բնական էր, որ խորհրդարանը, հատկապես նրա ընդդիմադիր հատվածն արձագանքելու էր: Մասնավորապես Արտաշես Գեղամյանը հայտարարեց, թե կատարվածի պատասխանատուն միմիայն հանրապետության նախագահն է, որն, ի դեպ, հանձնաժողովի անդամների նշանակման միակ լիազորն է, բայց իրավունք չունի նրանց ազատելու:

Հետաքրքրական էր, սակայն, որ չնայած «Ա1+» հեռուստաընկերությունը դեռեւս կարող է մասնակցել այլ հաճախականությունների մրցույթներին, նրան սատարող քաղաքական ուժերն այնպիսի տպավորություն են ստեղծել, թե ամեն ինչ վերջացել է, թե հանձնաժողովը լռեցրեց միակ ընդդիմադիր հեռուստաընկերությունը: Իրականում, սակայն, «Ա1+»-ը ոչ միայն նոր հայտ կարող է ներկայացնել այլ հաճախականություն զբաղեցնելու համար, այլեւ կայացված որոշումը կարող է վիճարկել դատական կարգով: Ի դեպ, դեռեւս ապրիլի 1-ին «Ա1+»-ը դատական հայց է ներկայացրել առաջին ատյանի դատարան՝ մրցույթի անհավասար պայմանների պատճառաբանությամբ:

Ամենայն հավանականությամբ առաջիկայում եւս տնտեսական դատարան հայց կներկայացվի, որով հեռուստաընկերությունը շեշտը կդնի որոշման հետեւանքով կրած ֆինանսական վնասների վրա: Այդպիսով, թերեւս, ամենակարեւոր փաստը «Ա1+»-ի հաղորդակի այլեւս անպետքությունն է, քանի որ հարմարեցված էր միմիայն 37-րդ հաճախականության համար: Այսինքն՝ նոր հաճախականություն ձեռք բերելու համար հեռուստաընկերությունը ստիպված կլինի նոր հաղորդակ ձեռք բերել, ինչը թանկ հաճույք է:

Սրանով էր բացատրվում «Ա1+»-ի հետեւողական պայքարը հաճախականությունը ձեռքից բաց չթողնելու համար: Իսկ ՀՀՇ-ածին տարրերը ծայրահեղ քաղաքականացնելով խնդիրը, իսկական արջի ծառայություն մատուցեցին «Ա1+»-ին: Այս հեռուստաընկերությունն ակամա ընկել է քաղաքական հաշվարկների ծուղակը, որն, անշուշտ, վնասելու է «Ա1+»-ի արդեն իսկ կասկածելի «անկախությանը»:

Մասնավորապես՝ որոշում կայացվելուց անմիջապես հետո այդ տարրերը եւ սահմանադրական 6-յակի կուսակցությունները հայտարարեցին, որ ուրբաթ օրը Ազատության հրապարակում հանրահավաք են կազմակերպելու՝ ի պաշտպանություն «Ա1+»-ի, խոսքի եւ խղճի ազատության: Հասկանալի է, որ մյուս քաղաքական ուժերն ընդգծված զգուշություն են դրսեւորում՝ չնայած հենց «Ա1+»-ի եթերից իրենց աջակցությունը հայտնեցին այդ հեռուստաընկերությանը:

Ըստ «Օրինաց երկիր» կուսակցության անդամ Սերգո Երիցյանի, որն, ի դեպ, համապատասխան օրենքի հեղինակներից է. «Ժողովուրդը մի լավ խոսք ունի. «Տաշած քարը գետնին չի մնա»: Կարծում եմ, շատ երկար չի տեւի «Ա1+»-ի եթեր հեռարձակման դադարը: Առաջիկայում մրցույթներ կան, եւ կասկած չկա, որ «Ա1+»-ը հաղթանակ կտանի: Ասում են՝ օրենքի բացերն են պատճառը: Դրանք իրականում չկան: Պարզապես պետք է սովորել օրենքին եւ ավանդույթ ստեղծել»: Ամեն դեպքում խնդրի հնարավորինս սրումն ակնհայտ է: Դա ոչ միայն կարող է ապակայունացնել երկրի ներքաղաքական վիճակը, այլեւ վնասել Հայաստանի արտաքին վարկին: Եվ հանձնաժողովի, եւ հարցը շահարկող ուժերի համար սա պետք է առաջնահերթ լինի:

ԳՈՌ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

Հեռուստատեսության եւ ռադիոյի ազգային հանձնաժողովի ապրիլի 2-ի որոշումներն անօրինական են

Այսպես են կարծում մի շարք լրագրողներ, մինչդեռ...

Երեկ Հետաքննող լրագրողների ընկերակցություն էին հրավիրվել լրատվամիջոցների ներկայացուցիչներ, մասնավորապես լրագրողներ: Նրանց ներկայացվեց Երեւանի մամուլի ակումբի եւ «Ինտերնյուս» կազմակերպության համատեղ հայտարարությունը՝ ապրիլի 2-ին հեռուստատեսության եւ ռադիոյի ազգային հանձնաժողովի կայացրած որոշումների կապակցությամբ:

Հայտարարության մեջ, մասնավորապես, նշված է, որ հանձնաժողովը «...կայացրեց մի որոշում... ըստ էության եթերից զրկելով «Ա1+» հեռուստաընկերությանը, որը բավականին մասսայականություն էր վայելում իբրեւ լավագույն լրատվական հեռուստալիք»:

Հայտարարության հեղինակները կարծում են, որ «...հանձնաժողովը պիտի հաշվի առներ «Ա1+»-ի անցած տարիների գործունեությունը...»: Հայտարարության մեջ ասվում է նաեւ, որ կատարվածն օրենսդրական անկատարության հետեւանք է: Սա հաստատվում է նաեւ 35-րդ դեցիմետրային կապուղու կապակցությամբ հանձնաժողովի կայացրած որոշմամբ: Ուստի ԵՄԱ-ն ու «Ինտերնյուսը» «...շարունակելու են պնդել օրենսդրական փոփոխությունների անհրաժեշտությունը»:

Հայտարարությունը դարձավ քննարկման առարկա: Հիմնական առաջարկությունները վերաբերում էին նրան, որ տեքստում չառանձնացվեն «Ա1+»-ն ու «Նոյյան տապանը», ինչպես նաեւ որակում չտրվի «Ա1+»-ի աշխատանքին: Որոշ առաջարկներ էլ եղան հանձնաժողովի որոշումները չեղյալ հայտարարելու օգտին: Դա հնարավոր է միայն դատական կարգով: Ինչ վերաբերում է հանձնաժողովի որոշման իրագործմանը, ապա լիցենզիան ստացվում է 10 օրվա ընթացքում: Իսկ 6-ամսյա ժամկետում պետք է ապահովվի եթերը: Ըստ էության, այս ժամանակամիջոցում էլ պետք է ավարտվի դատական բողոքարկման գործընթացը: Այլապես ժամանակային առումով անեթեր վիճակը կարող է տեւել բավական երկար:

Դատելով մրցույթի անցկացման կարգից, թերեւս օրենսդրորեն ամրագրված ընտրության չափանիշներն օբյեկտիվության պահպանման հնարավորություն են տալիս: Այդ չափանիշներն են սեփական, ապա հայրենական արտադրության հաղորդումների գերակայությունը, դիմողի տեխնիկատնտեսական հնարավորությունները ու աշխատակազմի մասնագիտական պատրաստվածությունը:

Չնայած սրան, օրենսդրական «մանեւրային» դրույթները շատ-շատ են: Նախ, ազատ հաճախականությունների ցանկը հանձնաժողովին տրամադրում է տրանսպորտի եւ կապի նախարարությունը: Ազատ են «НТВ»-ի եւ «Սինեմաքսի» հաճախականությունները, որոնք վարձակալված են: Իհարկե, կան նաեւ այլ ազատ կապուղիներ, որոնք, սակայն, տրանսպորտի եւ կապի նախարարությունը համարում է անօգտագործելի:

Ըստ «Նոյյան տապանի» տնօրեն Տիգրան Հարությունյանի, ազգային հանձնաժողովի ապրիլի 2-ի քվեարկությունը ցույց տվեց, որ հաճախականություններն ինչքան էլ շատանան, «Ա1+»-ն ու «Նոյյան տապանը» հաճախականություն չեն ունենա: Պրն Հարությունյանը նաեւ նշեց, որ «Ա1+»-ին կամ «Նոյյան տապանին» կապուղի չէր տրվի, քանի որ մեկի միջոցով մերժված մյուս հեռուստաընկերությունը եթեր կունենար: «Նոյյան տապանի» տնօրենը հայտնեց, որ կդիմի դատարան՝ այն հիմնավորմամբ, որ «Շողակաթ» հեռուստաընկերությունն իրավունք չուներ մասնակցելու մրցույթին: Պատճառն, ըստ պրն Հարությունյանի, այն է, որ կրոնական կազմակերպություններն իրավունք չունեն եթեր ունենալու կամ լինելու հեռուստաընկերության հովանավոր:

Հավաքույթն ավարտվեց հայտարարությամբ, ըստ որի պահանջվում է չեղյալ հայտարարել հանձնաժողովի ապրիլի 2-ի որոշումները, քանի որ դրանք ընդունվել են գործող օրենսդրության խախտմամբ անցկացված մրցույթով:

Ի դեպ, հայտարարությունն առայժմ ոչ ոք չստորագրեց: Միակողմանի չլինելու համար նշված հանձնաժողովի անդամներից տեղեկացանք, որ կոնկրետ «Ա1+»-ի տարիների գործունեությունը հաշվի կառնվեր, եթե օրենսդրությունն այդպիսի հնարավորություն ընձեռեր հանձնաժողովին: Բայց ըստ օրենսդրության, միայն հավասար պայմաններում է հնարավոր դա հաշվի առնել: Իսկ համաձայն ներկայացված մրցութային առաջարկների, հավասար պայմանների մասին խոսել չէր կարելի: Ինչ վերաբերում է «Շողակաթ» հեռուստաընկերության՝ մրցույթին մասնակցելու իրավունքին, ապա վերջինս մրցույթին ներկայացել է որպես սովորական իրավաբանական անձ: Հանձնաժողովի կողմից մրցույթի անցկացման կարգը խախտելու կապակցությամբ էլ հանձնաժողովից ճշտեցին, որ հանձնաժողովի գործունեության կանոնակարգը եւ մրցույթի անցկացման կարգը մշակվել են «Ինտերնյուս» հասարակական կազմակերպության ակտիվ մասնակցությամբ եւ այդ կարգի լավ կամ վատ լինելու, առավել եւս կարգի խախտման մասին այսօր չէ, որ պետք է խոսվի:

Ա. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ՆԻՍՏՈՒՄ

Կապուղու քաղաքականացված պայքարը շարունակվում է

Սկիզբը էջ 1

«Ա1+»-ն այլեւս 37-րդ հաճախականության տերը չէ: Այս հեռուստաալիքով իր ծրագրերը կհեռարձակի «Շարմ» ընկերությունը: Այսպես երեկ վճռեց հեռուստատեսության եւ ռադիոյի ազգային հանձնաժողովը: 35-րդ հաճախականության համար մրցույթում հաղթեց «Շողակաթը», 44-րդի համար՝ «Շարկը»: 21-րդ կապուղու համար մրցույթը չկայացավ. միակ հավակնորդի՝ «Հայրենիք» ընկերության ներկայացրած ծրագիրը չէր համապատասխանում պահանջներին:

Հանձնաժողովի 9 անդամները բաց քվեարկությամբ որոշեցին հեռուստաալիքների նոր տերերին: 45 հնարավոր միավորից ընկերությունների հավաքած միավորները հետեւյալն էին. 35-րդ կապուղուն հավակնող «Յան TV»-ն՝ 20, «Նոյյան տապանը»՝ 19, «Շողակաթը»՝ 36, 37-րդի համար մրցող «Դոֆին TV»-ն՝ 11, «Մելտեքսը» («Ա1+»)՝ 21, «Շարմը»՝ 32, 44-ի համար «Ավետիսը»՝ 18, «Շարկը»՝ 23:

Հետեւել քվեարկության ընթացքին կարող էր յուրաքանչյուրը, ում հաջողվեր մտնել այն փոքրիկ դահլիճն, ուր որոշվում էր կապուղիների ճակատագիրը: Թերեւս դա էր տիրող աղմուկի պատճառը: Մրցույթն ընթանում էր հանձնաժողովի անդամներին ուղղված անձնական վիրավորանքներով, որոնց հեղինակները դարձյալ «Ա1+»-ի պաշտպաններն էին: Իսկ մինչ քվեարկության սկիզբն ու արդյունքների հայտնի դառնալը «Ա1+»-ի մոլի պաշտպան Աշոտ Բլեյանը հեռուստատեսության եւ ռադիոյի ազգային հանձնաժողովի շենքի մուտքի մոտ բարձրախոսը ձեռքին մինի հանրահավաք էր կազմակերպել («Ա1+»-ի իր նախորդ օրվա եթերում հյուրերի շուրթերով մարդկանց կոչ էր անում հավաքվել հանձնաժողովի շենքի մոտ):

«Ա1+»-ի պարտությունը մրցույթում հեռուստաընկերության ներկայացուցիչներն ու պաշտպանները (ի դեպ, վերջիններիս ոչ միշտ է, որ իրապես հեռուստաընկերության ճակատագիրն է հետաքրքրում, քաղաքական շահաբաժիններ ստանալն ավելի կարեւոր է) հեռուստատեսության եւ ռադիոյի ազգային հանձնաժողովի որոշումը ոչ թե մասնագիտական, այլ քաղաքական են համարում:

Մինչդեռ հանձնաժողովի անդամները պնդում են, որ որոշում կայացնելիս օբյեկտիվ են եղել: Լավագույնին ընտրելու համար հիմք է ծառայում գրավոր ներկայացված առաջարկը:

Դա է նաեւ հիմք լինելու հաղթած հեռուստաընկերության գործունեությանը վերահսկելու, պարտավորությունների կատարումը ստուգելու համար: Հանձնաժողովի անդամներն ասում են, որ «Ա1+»-ի ներկայացրած ծրագիրը թույլ էր, եթերում «Ա1+»-ն ավելի պրոֆեսիոնալ է եւ ավելի լավ առաջարկ կարող էր ներկայացնել՝ որոշումը քաղաքականացնելու փոխարեն:

Ինչպես նշեց հանձնաժողովի նախագահ Գրիգոր Ամալյանը, «Ա1+»-ի եթերից զրկվելն արդեն փաստ է, սակայն չհաղթած ընկերությունները հանձնաժողովի որոշումը կարող են բողոքարկել: Իսկ հաղթած ընկերությունները ներկայացրած ծրագրի դրույթները չկատարելու դեպքում վեց ամսից կզրկվեն եթերից:

ՄԱՐԼԵՆԱ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ

Ռ. Քոչարյան. «Կցանկանայի, որ «Ա1+»-ի ստեղծագործական կոլեկտիվը ....»

Սկիզբը էջ 1

«Համոզված եմ նաեւ, որ մրցույթից հետո կողմերը դիմելու են դատարան, լինի դա «Շարմ»-ը, թե «Ա1+»-ը, եւ վերջնական որոշումը երեւի թե կայացնելու է դատարանը»,-ավելացրեց Ռ. Քոչարյանը: Նա նշեց, որ այցից վերադառնալուց հետո պատրաստ է հանդիպել «Ա1+»-ի աշխատակազմի հետ, քանի որ տեսնում է, որ տարբեր քաղաքական ուժեր եւ գործիչներ հեռուստաընկերության ստեղծագործական կոլեկտիվին փորձում են օգտագործել այլ նպատակների համար:

Ռ. Քոչարյանը նկատեց, որ եթե չլիներ «Ա1+»-ը, ապա շահագրգռված կլիներ, որ նման հեռուստաընկերություն գործի, եւ կաջակցեր դրա ստեղծմանը: «Այսօր խոսքի ազատության համար պայքարը «Ա1+»-ում չի ընթանալու: Այսօր հեռուստատեսության եւ ռադիոյի անկախ հանձնաժողովի որոշման մեջ է լինելու խոսքի ազատությունը»,- ասաց Ռոբերտ Քոչարյանը, նշելով, որ նախկինում «կապուղիները բաժանում էր կապի նախարարը, եւ իշխանությունն ընդդիմությանը մեկ ալիք տրամադրելու եւ խելացի ձեւով մյուսները «տնօրինելու» հնարավորություն ուներ: «Հեռուստատեսության եւ ռադիոյի մասին» օրենքի ընդունումից հետո իշխանությունն այդ հնարավորությունը չունի. ստեղծվում է իսկապես մրցակցային դաշտ, եւ ընդդիմությունը, անկախ հեռուստաընկերությունները պետք է նախօրոք մրցութային ծրագրեր պատրաստեին»,- շեշտեց ՀՀ նախագահը: Նրա կարծիքով, մրցույթին «Ա1+»-ի լիարժեք մասնակցությունն ապահովելու հնարավորություն հեռուստաընկերությանը սատարող ուժերն ունեցել են, եւ այդ առումով իրենց ապաշնորհությունը ներկայումս փորձում են վերածել ինչ-ինչ գործընթացների:

Պատասխանելով այն հարցին, թե որքանով է անկախ նախագահի կողմից նշանակված հանձնաժողովը, Ռոբերտ Քոչարյանն ասաց. «Այո, ես հանձնաժողովի անդամներին նշանակում եմ, բայց նրանց փոխելու իրավունք չունեմ»: Հիշեցնելով ԱԺ-ում այդ օրենքի քննարկման ընթացքը, նախագահը նկատեց, որ փորձեր արվեցին հանձնաժողովին վերապահել գրեթե զուտ տեխնիկական գործառույթներ, որ հանձնաժողովը որեւէ հնարավորություն չունենա չափորոշիչներից դուրս գալու: Ռ. Քոչարյանի խոսքով, դա արվում էր այն մտավախությամբ, որ այդ հնարավորությունը չօգտագործվի իշխանությունների կողմից: Ըստ նրա, այսօր հանձնաժողովը ոչ թե որոշում է, թե որ ընկերությունը պետք է շարունակի եթեր դուրս գալ, այլ համեմատում է ներկայացված մրցութային ծրագրերը, ինչը օրենքի պահանջ է: «Օրենքի հեղինակները, ովքեր երեկ շատ ակտիվ քննադատում էին օրենքը, իրենք են ընդունել այն. հանձնաժողովի համար ազատության տեղ գրեթե չեն թողել: Մտածել են, իշխանության միջամտությունը սահմանափակելու մասին, բայց ստացվել է, որ այսօր հանձնաժողովը բավականին ծանր վիճակում է հայտնվել»,- շեշտեց ՀՀ նախագահը:

Անդրադառնալով այն խոսակցություններին, թե 37-րդ կապուղու շուրջ իրադարձությունները դիտվում են իբր խոսքի ազատության սահմանափակման փորձ, ՀՀ նախագահը շեշտեց, որ, իհարկե, այդ առիթն օգտագործվում է: «Բայց «Ա1+» հեռուստաընկերությունն աշխատում է արդեն հինգ տարի, եւ աշխատում է անխափան, նրա նկատմամբ ճնշման որեւէ փորձ չի արվել»,- շեշտեց Ռ. Քոչարյանը, ավելացնելով, որ հավանում է հեռուստաընկերության «Այբ-Ֆե» լրատվական ծրագիրը:

Նրա գնահատմամբ, վերոնշյալ խոսակցություններում «Ա1+»-ին առնչվող իրադարձությունները հաճախ փորձում են կապել գալիք ընտրությունների հետ: «Մինչեւ ընտրությունները կա 1 տարի, եւ մինչ այդ կայանալու են կապուղիների վեց-յոթ նաեւ մետրային ալիքների մրցույթներ: Այս առումով ինձ շատ ավելի ձեռնտու է, որ «Ա1+»-ը մնա ինչպես որ կա»,- նկատեց ՀՀ նախագահը, նշելով, որ դաշտը «մաքրելու» մտադրության առկայության դեպքում նման քայլերը տրամաբանական կլինեին ընտրություններից երկու-երեք ամիս առաջ:

«Կցանկանայի, որ Ա1+-ի ստեղծագործական կոլեկտիվը գործիք չդառնա այն ուժերի ձեռքին, որոնք առնվազն վերջին մեկուկես-երկու տարվա ընթացքում հետեւողականորեն փորձում են ապակայունացնել իրավիճակը Հայաստանում: Այդ ջանքերի պատասխանը, մենք տալու ենք եւ տալու ենք բավական կտրուկ»,- ընդգծեց Ռ. Քոչարյանը:

Առաջարկ

Հայաստանի Հանրապետության վարչատարածքային նոր բաժանումը հրամայական պահանջ է

Այս օրերին Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովում, հասարակական-քաղաքական կազմակերպություններում բուռն քննարկումներ են ծավալվել հանրապետության սահմանադրության բարեփոխումների վերաբերյալ: Կարծում ենք, որ մեր պետության հիմնական օրենքը բարեփոխումների համակարգում առանձնահատուկ ուշադրություն պետք է դարձնի նաեւ հանրապետության վարչատարածքային նոր բաժանման հիմնահարցերին, քանզի դա հիրավի հրամայական պահանջ է:

Գիտականորեն հիմնավորված վարչատարածքային բաժանումը յուրաքանչյուր երկրի սոցիալ-տնտեսական եւ ռազմավարական նպատակասլաց քաղաքականության իրականացման նախապայմանն է: Այն վճռական դեր է խաղում տվյալ պետության կենտրոնական իշխանության տնտեսական, սոցիալական, ռազմական քաղաքականությունը վարչական բոլոր միավորումներում ճկուն ու նպատակասլաց ձեւով վարելու, իրականացնելու համար:

Վարչատարածքային բաժանման ժամանակ հատկապես խիստ նուրբ, յուրահատուկ մոտեցումներ են հարկավոր ռելիեֆային բարդ կառուցվածք ունեցող երկրներում: Հենց այդպիսի մոտեցումներ էլ պահանջվում էին Հայաստանի Հանրապետության վարչատարածքային վերջին բաժանման սխեման կազմելիս: Ցավոք, դրանք հաշվի չեն առնվել:

Մինչեւ 1995 թվականը Հայաստանի Հանրապետության տարածքը բաժանված էր 37 վարչական շրջանների (գյուղական), կային նաեւ քաղաքային 10 շրջաններ (8-ը՝ Երեւանում, 2-ը՝ Գյումրիում): Հանրապետությունում մինչ այդ կար 30 քաղաք, հանրապետական ենթակայության՝ 21, շրջանային ենթակայության՝ 9: Ճշմարտության դեմ չմեղանչելու համար ասենք, որ վարչատարածքային այդ բաժանումն իր դրական խոշոր դերն է կատարել: Գյուղական վարչական շրջանների բոլոր կենտրոններն արագորեն զարգացել են: Դրանցում կառուցվել են արդյունաբերական ձեռնարկություններ կամ խոշոր ձեռնարկությունների մասնաճյուղեր, բնակելի շենքեր, կրթական եւ մշակութային կենտրոններ, բարեկարգվել են փողոցները: Այսպիսով, «վարչական կենտրոն» լինելու գործոնը վճռական դեր է խաղացել ոչ միայն այդ կենտրոնի, այլեւ նրա ենթակայության եւ մշտական հսկողության տակ գտնվող բնակավայրերի զարգացման համար:

1995 թ. դեկտեմբերի 4-ի «Հայաստանի Հանրապետության վարչատարածքային բաժանման մասին» օրենքով վերը նշված վարչական միավորների փոխարեն հանրապետության տարածքը բաժանվել է 11 մարզերի (այդ թվում Երեւան քաղաքը մարզի կարգավիճակով):

Այսպիսով, Հայաստանի Հանրապետության տարածքի այժմյան վարչական առաջին կարգի միավորները մարզերն են եւ մարզային կարգավիճակ ունեցող Երեւան քաղաքը: Մարզերից բացի, կան նաեւ երկրորդ կարգի վարչական միավորներ. դրանք գյուղական եւ քաղաքային համայնքներն են ու Երեւան քաղաքի թաղամասերը:

1997 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ հանրապետությունում կար 48 քաղաք, 871 գյուղական համայնք եւ 952 գյուղ, որոնցից 8-ը մտնում էին քաղաքային համայնքների կազմի մեջ:

Հանրապետության բոլոր շրջաններում մեր կատարած ուսումնասիրությունները հանգեցնում են մի եզրակացության, որ 1996 թ. սկզբից գործողության մեջ դրված մարզային բաժանման սխեման հիմնականում ոչ միայն իրեն չի արդարացրել, այլեւ շատ դեպքերում խոչընդոտում է հանրապետությունում ստեղծված սոցիալ-տնտեսական ծանր վիճակը հաղթահարելուն, տնտեսությունը վերակենդանացնելուն, ներշրջանային կապերը զարգացնելուն: Իսկ այս ամենը պետք է բացատրել նրանով, որ այժմ գործող վարչատարածքային սխեման կազմելիս հաշվի չեն առնվել մի շարք սկզբունքներ, մասնավորապես գիտության կողմից ընդունված եւ քաղաքակիրթ երկրներում արմատավորված սկզբունքները.

ա) անհրաժեշտ էր հաշվի առնել մեր հանրապետության տիպիկ լեռնային բնույթը, նրա ռելիեֆային խիստ բարդ կառուցվածքը, մակերեւույթի կտրտվածությունը,

բ) կլիմայական պայմանների բազմազանությունը եւ հանրապետության փոքր տարածքում վերընթաց գոտիականության բազմատիպ առանձնահատկությունները,

գ) ձեւավորված միասնական տրանսպորտային համակարգի բացակայությունը,

դ) տնտեսության ճյուղերի մասնագիտացման ընդհանրությունը,

ե) պատմականորեն ձեւավորված մյուս ենթակառուցվածքների ընդհանրությունը:

Այս եւ այլ սկզբունքներ հաշվի առնելու դեպքում, հատկապես ներկա անցումային ժամանակաշրջանում ամենեւին նպատակահարմար չէր հանրապետության մեկը մյուսից բնական պայմաններով, տնտեսության մասնագիտացման ուղղություններով խիստ տարբերվող տարածքներ միավորել նույն մարզի մեջ:

Մասնավորապես, ընդունելի չէ այն հանգամանքը, որ մի կողմից Նոյեմբերյանի, մյուս կողմից՝ Տավուշի տարածաշրջանները Իջեւանի տարածաշրջանի հետ նույն Տավուշի մարզի մեջ են մտցված: Պետք է պատկերացնել, թե, օրինակ, Նոյեմբերյանի տարածաշրջանի Բագրատաշեն, Լալվար կամ մյուս գյուղերի բնակիչները մարզային կենտրոնի հետ կապված բազում հարցերը լուծելու այժմյան պայմաններում ինչպիսի դժվարություններով կարող են հասնել Իջեւան: Նույն ձեւով շատ դժվարությունների հետ է կապված Գեղարքունիքի մարզի մեջ գտնվող Ճամբարակի տարածաշրջանի բնակավայրերից Գավառ մարզկենտրոն հասնելը, որի համար անհրաժեշտ է Սեւանա լճի շուրջը պտույտ կատարել:

Անհասկանալի է եւ ոչ մի առումով ընդունելի չէ նույն Արագածոտն մարզի կազմի մեջ մի կողմից Թալինի, մյուս կողմից՝ Ապարանի ու հատկապես Արագածի տարածաշրջանները մտցնելը: Դրանք ոչ միայն խիստ տարբերվում են բնակլիմայական պայմաններով, այլեւ տրանսպորտային եւ տնտեսական այլ առանձնահատկություններով, տնտեսության մասնագիտացման ուղղություններով: Պետք է հաշվի առնել նաեւ մի այլ հանգամանք. հատկապես մեր պայմաններում վարչական միավորները պետք է ունենան միասնական տնտեսական ենթակառուցվածքներ, որոնք շատ դյուրին կդարձնեն առավել արդյունավետ կառավարումը:

Մեր կարծիքով, բնական եւ պատմատնտեսական առանձնահատկությունները հաշվի առնելով, վերանայման կարիք ունեն նաեւ Լոռու, Շիրակի, Սյունիքի, Կոտայքի մարզերի վարչատարածքային կառուցվածքները:

Այդ առումով նպատակահարմար չէ Լոռու սարահարթը (Տաշիրի, Ստեփանավանի տարածաշրջանները), Փամբակի ավազանը (Սպիտակի ու Գուգարքի տարածաշրջանները) եւ Դեբեդի ավազանը (Թումանյանի տարածաշրջան) մտցնել մեկ մարզի մեջ:

Լոռու սարահարթը Բազումի լեռնաշղթայով մեկուսացված է Փամբակի ավազանից եւ վերջինիս համեմատությամբ ունի բնակլիմայական խիստ տարբեր պայմաններ, տնտեսության մասնագիտացման այլ ուղղություններ: Հետեւաբար այս երկու հատվածները կարելի է դիտել որպես վարչական առանձին միավորներ (Լոռու եւ Փամբակի): Մոտավորապես նույն նկատառումներով պետք է մեկ վարչական միավորի մեջ մտցնել նաեւ Թումանյանի ու Նոյեմբերյանի տարածաշրջանները, որոնք ունեն տրանսպորտային միասնական համակարգ եւ այլ ընդհանրություններ:

Վարչատարածքային գործող սխեմայում տարածքի ու բնատնտեսական առանձնահատկություններով բազմազան են Շիրակի մարզի պայմանները: Մարզն ընդգրկում է Արթիկի, Անիի, Ախուրյանի, Աշոցքի եւ Ամասիայի նախկին վարչական շրջանները: Վերջին երկու տարածաշրջանները՝ Աշոցքի ու Ամասիայի (այսինքն Աշոցքի սարահարթը) Շիրակի դաշտից կլիմայական պայմաններով, տնտեսության մասնագիտացման ուղղություններով բավականին տարբերվում են: Այսինքն՝ այդ երկու հատվածները պահանջում են տնտեսվարման առանձնահատուկ մեթոդներ եւ ձեւեր:

Նման վերակազմման կարիք ունեն Կոտայքի ու Սյունիքի մարզերի տարածքները:

Ուսումնասիրությունները ցույց են տալիս, որ վարչական առումով վերակառուցման կարիք ունի նաեւ Գեղարքունիքի մարզի տարածքը: Սեւանի ավազանի վարչատարածքային 5 միավորները մեկ մարզի մեջ միավորելը բոլոր առումներով անկառավարելի է դարձնում այդ ավազանը:

Այսպիսով, 1996 թ. գործողության մեջ դրված վարչատարածքային բաժանումը կարճ ժամանակվա ընթացքում խիստ բացասաբար է անդրադարձել տարածաշրջանների սոցիալ-տնտեսական վիճակի վրա: Նախկին 37 գյուղական շրջանների վարչական այն կենտրոնները, որոնք դադարել են այդպիսին լինելուց, բոլոր առումներով նահանջել են: Դրանց տնտեսությունը, տրանսպորտային ուղիները, փողոցները դուրս են մնացել ուշադրության կենտրոնից եւ շատ հեռու են բավարար կոչվելուց: Այդ պայմաններում շատ դժվարացել են բնակավայրերի օպտիմալ կառավարումը, ղեկավարումը եւ որ շատ կարեւոր է՝ բնակչության սպասարկումը: Վերջապես միշտ պետք է հիշել, որ այն ամենը, ինչ ստեղծված կամ ստեղծվում է, այդ թվում վարչատարածքային բաժանումը, բնակչության համար է, եթե չի ծառայում դրան, ապա մեր գործունեությունը դառնում է աննպատակ:

Այսպիսով, այժմ գործող վարչատարածքային բաժանման սխեման չի բխում Հայաստանի Հանրապետության քայքայված տնտեսության վերակենդանացման, շուկայական հարաբերությունների պայմաններում նրա տարածքային միավորների սոցիալ-տնտեսական բավարար զարգացման, հանրապետության հատկապես սահմանային շրջանների ամրապնդման պահանջներից:

Հանրապետության վարչատարածքային բաժանումը անցման ժամանակաշրջանում պետք է իրականացվի ոչ թե վարչական միավորների խոշորացման, այլ համեմատաբար փոքր միավորների ստեղծման ճանապարհով՝ հաշվի առնելով մեր բարդ բնական պայմանների յուրահատկությունները:

Ելնելով վերը շարադրված պահանջներից, առաջարկվում է Հայաստանի Հանրապետության վարչատարածքային միավորների հետեւյալ սխեման (իսկ թե վարչական այդ միավորները ինչպես կանվանվեն՝ մարզ թե շրջան, դա իշխանությունների հետ ճշտելու հարց է, մենք պայմանականորեն անվանում ենք մարզեր).

1. Ապարանի մարզ (Ապարանի, Արագածի տարածաշրջաններ)- մարզկենտրոնը Ապարան քաղաք,
2. Արագածոտնի մարզ (Աշտարակի, Թալինի տարածաշրջաններ)- մարզկենտրոնը Աշտարակ քաղաք,
3. Արարատի մարզ (Արարատի, Արտաշատի տարածաշրջաններ)- մարզային կենտրոնը Արտաշատ քաղաք,
4. Արմավիրի մարզ (Արմավիրի, Բաղրամյանի տարածաշրջաններ)- մարզային կենտրոնը Արմավիր քաղաք,
5. Աշոցքի մարզ (Աշոցքի, Ամասիայի տարածաշրջաններ)- մարզային կենտրոնը Աշոցք բնակավայր,
6. Գեղարքունիքի (կամ Սեւանի) մարզ (Գավառի, Սեւանի, Ճամբարակի տարածաշրջաններ)- մարզային կենտրոնը Սեւան քաղաք,
7. Դեբեդի մարզ (Թումանյանի, Նոյեմբերյանի տարածաշրջաններ)- մարզային կենտրոնը Ալավերդի քաղաք,
8. Լոռու մարզ (Տաշիրի, Ստեփանավանի տարածաշրջաններ)- մարզային կենտրոնը Ստեփանավան քաղաք,
9. Կապանի մարզ (Կապանի, Մեղրու տարածաշրջաններ)- մարզային կենտրոնը Կապան քաղաք,
10. Կոտայքի մարզ (Կոտայքի, Նաիրի տարածաշրջաններ)- մարզային կենտրոնը Աբովյան քաղաք,
11. Հրազդանի մարզ (Հրազդանի տարածաշրջան)- մարզային կենտրոնը Հրազդան քաղաք,
12. Սյունիքի (կամ Որոտանի) մարզ (Գորիսի, Սիսիանի տարածաշրջաններ)- մարզային կենտրոնը Գորիս քաղաք,
13. Վաղարշապատի մարզ (Էջմիածնի, Մասիսի տարածաշրջաններ)- մարզային կենտրոնը Վաղարշապատ քաղաք,
14. Վայոց Ձորի մարզ (Եղեգնաձորի, Վայքի տարածաշրջաններ)- մարզային կենտրոնը Եղեգնաձոր քաղաք,
15. Վարդենիսի մարզ (Մարտունու, Վարդենիսի տարածաշրջաններ)- մարզային կենտրոնը Վարդենիս քաղաք,
16. Տավուշի մարզ (Իջեւանի, Տավուշի տարածաշրջաններ)- մարզային կենտրոնը Իջեւան քաղաք,
17. Շիրակի մարզ (Ախուրյանի, Արթիկի, Անիի տարածաշրջաններ)- մարզային կենտրոնը Գյումրի քաղաք,
18. Փամբակի մարզ (Գուգարքի, Սպիտակի տարածաշրջաններ)- մարզային կենտրոնը Վանաձոր քաղաք,
19. Երեւան քաղաք (որպես հանրապետության մայրաքաղաք, հատուկ կարգավիճակով):

Վարչատարածքային բաժանման այս համակարգում հատուկ կարգավիճակ է տրվում Մեղրու, Տավուշի, Նոյեմբերյանի տարածաշրջաններին որպես սահմանային պաշտպանական նշանակության տարածքների:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՎԱՐՉԱՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԲԱԺԱՆՄԱՆ ԱՌԱՋԱՐԿՎՈՂ ՆՈՐ ՍԽԵՄԱ ԸՍՏ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ՄԻԱՎՈՐՆԵՐԻ

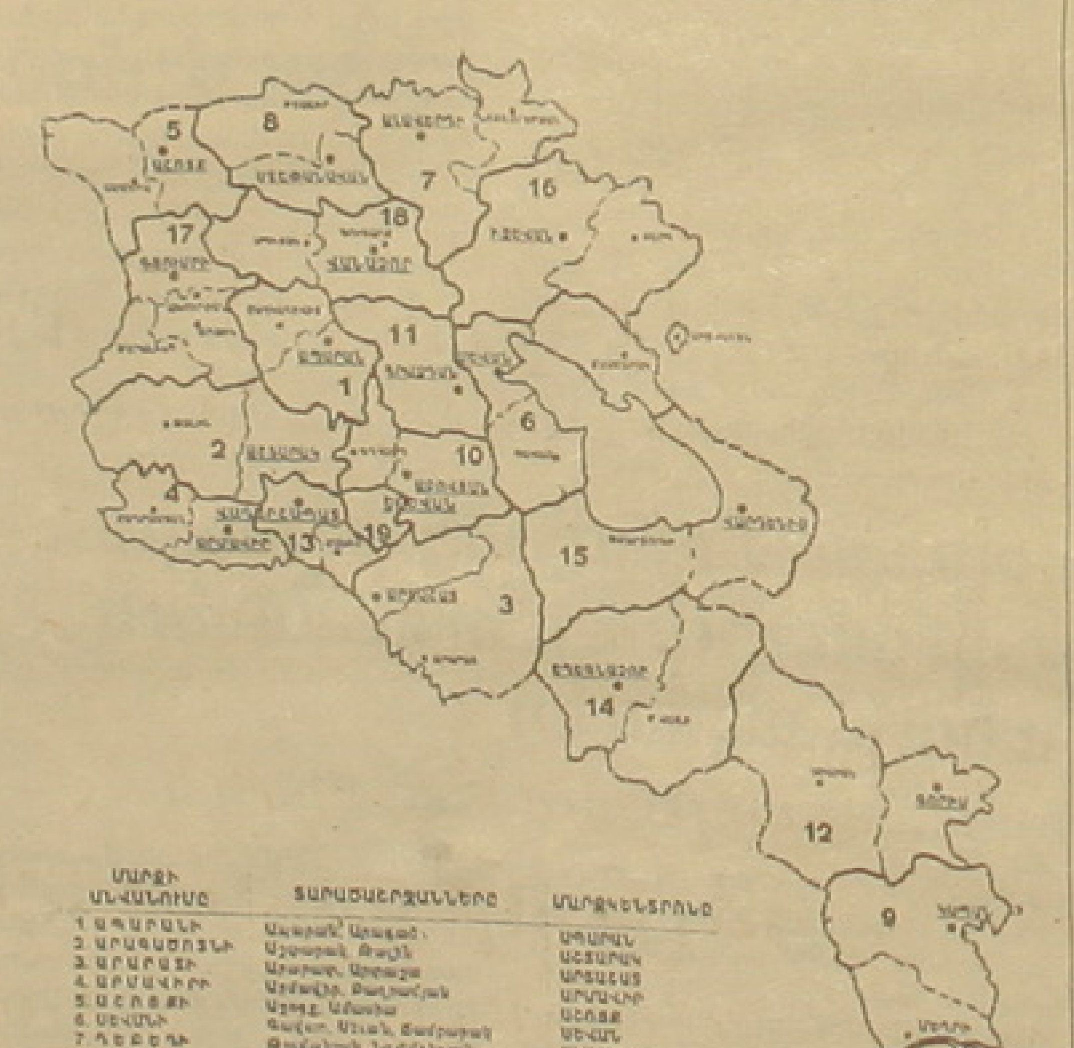

ՄԱՐԶԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆՆԵՐԸ	ՄԱՐԶԿԵՆՏՐՈՆԸ
1. ԱՊԱՐԱՆԻ	Ապարան, Արագած	ԱՊԱՐԱՆ
2. ԱՐԱԳԱԾՈՏՆԻ	Աշտարակ, Թալին	ԱՇՏԱՐԱԿ
3. ԱՐԱՐԱՏԻ	Արարատ, Արտաշատ	ԱՐՏԱՇԱՏ
4. ԱՐՄԱՎԻՐԻ	Արմավիր, Բաղրամյան	ԱՐՄԱՎԻՐ
5. ԱՇՈՑՔԻ	Աշոցք, Ամասիա	ԱՇՈՑՔ
6. ՍԵՎԱՆԻ	Գավառ, Սեւան, Ճամբարակ	ՍԵՎԱՆ
7. ԴԵԲԵԴԻ	Թումանյան, Նոյեմբերյան	ԱԼԱՎԵՐԴԻ
8. ԼՈՌՈՒ	Տաշիր, Ստեփանավան	ՍՏԵՓԱՆԱՎԱՆ
9. ԿԱՊԱՆԻ	Կապան, Մեղրի	ԿԱՊԱՆ
10. ԿՈՏԱՅՔԻ	Կոտայք, Նաիրի	ԱԲՈՎՅԱՆ
11. ՀՐԱԶԴԱՆԻ	Հրազդան	ՀՐԱԶԴԱՆ
12. ՈՐՈՏԱՆԻ	Գորիս, Սիսիան	ԳՈՐԻՍ
13. ՎԱՂԱՐՇԱՊԱՏԻ	Էջմիածին, Մասիս	ՎԱՂԱՐՇԱՊԱՏ
14. ՎԱՅՈՑ ՁՈՐԻ	Եղեգնաձոր, Վայք	ԵՂԵԳՆԱՁՈՐ
15. ՎԱՐԴԵՆԻՍԻ	Մարտունի, Վարդենիս	ՎԱՐԴԵՆԻՍ
16. ՏԱՎՈՒՇԻ	Իջեւան, Տավուշ	ԻՋԵՎԱՆ
17. ՇԻՐԱԿԻ	Ախուրյան, Արթիկ, Անի	ԳՅՈՒՄՐԻ
18. ՓԱՄԲԱԿԻ	Գուգարք, Սպիտակ	ՎԱՆԱՁՈՐ
19. ԵՐԵՎԱՆԻ	Երեւան	ԵՐԵՎԱՆ

ՍԵՐԳԵՅ ՄԵԼՔՈՆՅԱՆ,
Աշխարհագրական գիտ. դոկտոր, պրոֆեսոր,
Երեւանի պետական տնտեսագիտական ինստիտուտի տնտեսական աշխարհագրության ամբիոնի վարիչ

ՀԱԿԱՄԱՐՏՈՒԹՅՈՒՆ

Իսրայելն Արաֆաթին առաջարկեց հեռանալ Պաղեստինից

Որպես պաղեստինցիների ընտրյալ առաջնորդի նկատմամբ ծաղր, Իսրայելը Պաղեստինյան ինքնավարության ղեկավար Յասեր Արաֆաթին առաջարկել է հեռանալ Ռամալլայից: Այդ մասին երեկ տեղեկացնելով՝ իսրայելյան ԶԼՄ-ները ընդգծում են, որ Արաֆաթին առաջարկվել է ընդամենը 2 պայման: Ըստ առաջինի, նա պետք է պատրաստվի չվերադառնալ պաղեստինյան տարածքներ: Ըստ երկրորդի, Արաֆաթը չի կարող իր հետ տանել իսրայելյան հատուկ ծառայությունների «սեւ ցուցակում» նշված անձանց:

Արաֆաթի արտաքսման գաղափարն առաջին անգամ արտահայտվել է մի քանի օր առաջ Իսրայելի վարչապետ Արիել Շարոնի դիվանատանը եվրոպական եւ այլ պետությունների ներկայացուցիչների հետ անցկացվող խորհրդակցությունների ժամանակ: Իսրայելի ղեկավարությունը դեմ չէ, որ այդ անձինք Ռամալլայում այցելեն Արաֆաթին, պայմանով, որ նրանց դուրս բերեն այնտեղից եւ համաձայնեն պաղեստինցի առաջնորդի տարագրմանը:

Իսրայելի արտգործնախարար Շիմոն Պերեսն իր հերթին առաջարկում է Արաֆաթին Ռամալլայից հեռանալու իրավունք տալ, եթե որեւէ օտար պետություն նրան փախստականի կարգավիճակ տրամադրի: Այս նախաձեռնությունն առայժմ դրական արձագանք չի գտել: Պերեսի հետ հանդիպման ժամանակ ՄԱԿ-ի մերձավորարեւելյան դեսպանորդ Թերիե Ռոդ Լարսենը, Եվրամիության պատվիրակ Միգել Մորատինոսը եւ Ռուսաստանի հատուկ պատվիրակ Անդրեյ Վդովինն իրավիճակի կարգավորմանն ուղղված առաջարկություններ արեցին: Վերջիններիս մերժելով՝ Իսրայելի ԱԳ նախարարը հայտարարեց, թե կառավարությունը միանշանակ որոշում է ընդունել Արաֆաթի մեկուսացման անհրաժեշտության վերաբերյալ: Չնայած ԱՄՆ հատուկ պատվիրակ Էնտոնի Զիննիի միջնորդական ջանքերին, Լարսենը, Մորատինոսը եւ Վդովինն այդպես էլ չկարողացան տեսակցել Յասեր Արաֆաթի հետ:

Պ. Ք.

Իրանը կոչ է անում իսլամական աշխարհին միավորվել ընդդեմ Իսրայելի

Իրանի Իսլամական Հանրապետության արտգործնախարարը երեկ հանդես է եկել հայտարարությամբ, որտեղ ասում է, թե արաբական աշխարհի նավթը կարելի է օգտագործել որպես զենք, որը կստիպի Արեւմուտքին արագացնել Իսրայելի զորքերի դուրսբերումը Պաղեստինից: Ինչպես գրում է «Գազետա. ռու»-ն՝ վկայակոչելով Ռոյթեր գործակալությանը, արտգործնախարարը նկատել է, սակայն, որ այդ ծրագրի արդյունավետությունը կախված է արաբական աշխարհի միակամության աստիճանից ու համատեղ գործողությունների ճիշտ կազմակերպումից:

«Ես վստահ եմ, որ իսլամական պետությունները տիրապետում են մի շարք լծակների, որոնք հնարավոր է օգտագործել հակառակորդի դեմ պայքարելիս: Այնուամենայնիվ, ամեն ինչ կախված է այդ պետությունների միավորվելու կարողությունից», մասնավորապես նշել է իրանցի դիվանագետը:

Գալով քրիստոնյա աշխարհին դարձյալ Ռոյթերի հաղորդմամբ, Ֆրանսիան դատապարտել է Իսրայելի ռազմական գործողությունները Ռամալլայում եւ պաղեստինյան մյուս քաղաքներում: Ֆրանսիական արտգործնախարարությունը կոչ է արել Իսրայելի իշխանություններին «վերջ տալ գործողություններին, որոնք սպառնում են լայնածավալ քաղաքական ու հումանիտար ճգնաժամով»:

Հրեական ահաբեկչական եւս մեկ գործողություն

Պաղեստինցիները զոհվում են ոչ միայն Իսրայելի տանկերի ու հրթիռների հարվածներից, այլեւ հենց հրեական ահաբեկչական կազմակերպության կրակոցներից:

Այսպես, երեկ գիշեր, հրեական ահաբեկչական «Այրիների եւ որբերի արցունքներ» կազմակերպությունը ստանձնել է պաղեստինցի երիտասարդի մեքենայի վրա կրակելու պատասխանատվությունը: Իսրայելյան ոստիկանությանն ուղարկած հաղորդագրության մեջ ահաբեկիչները հայտնել են, որ վրեժխնդիր են եղել վերջին ահաբեկչություններից զոհված հրեաների համար: Հրեա ահաբեկիչների կրակոցներից 20-ամյա պաղեստինցի վարորդը մահացել է, իսկ երկու ուղեւորները ծանր վիրավորվել են եւ տեղափոխվել Երուսաղեմի «Հադասսա» հիվանդանոց:

Ոստիկանության վկայությամբ, Իսրայելում գործում են մի քանի ահաբեկչական կազմակերպություններ, որոնք մի քանի անգամ հայտարարել են պաղեստինցիներին սպանելու մասին, սակայն այս կազմակերպության մասին դեռեւս տեղեկություններ չկան:

Ռ. Պ.

«ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԻ ՏԱՐԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆ»

Բելգրադին ԱՄՆ օգնության հատկացումը սառեցվում է

ԱՄՆ պետքարտուղար Քոլին Փաուելը որոշել է անորոշ ժամկետով հետաձգել Հարավսլավիային հատկացվելիք ամերիկյան օգնության պատասխանատվությունը: Պետքարտուղարության խոսնակ Ֆիլիպ Ռիկերը երեկ հայտարարեց, թե որոշումը պայմանավորված է նրանով, որ Հարավսլավիան «չի համապատասխանում անհրաժեշտ չափանիշներին»: Ֆրանսպրեսի հաղորդման համաձայն, տասնյակ միլիոնավոր դոլարների հասող օգնության հիմնադրամը սառեցվել է կիրակի երեկոյան: Ըստ Կոնգրեսի որոշման, Փաուելը մինչ այդ պետք է հաստատեր, թե Հարավսլավիան լայնորեն գործակցո՞ւմ է արդյոք Հաագայի միջազգային քրեական դատարանի հետ:

Ամերիկյան իշխանությունները Բելգրադին տեղեկացրել են, թե «ցանկանում են ավելի մեծ առաջընթաց տեսնել չափանիշների ապահովման ճանապարհին»: Խոսքը 40 միլիոնանոց ուղղակի օգնության, ինչպես նաեւ միջազգային հաստատությունների վարկերին աջակցելու ամերիկյան ծրագրի մասին է: «Ֆիգարո» թերթի տվյալներով, այդուհանդերձ, սառեցումը չի վերաբերում Հարավսլավիային հատկացվելիք օգնության այն մասին, որը կապված է մարդասիրական ջանքերի եւ երկրի ժողովրդավարացման հետ:

Վերջերս Քոլին Փաուելը գոհունակություն էր հայտնել այն կապակցությամբ, որ Բելգրադում ազատ են արձակվել Կոսովոյում ձերբակալված ալբանացիները: Սակայն ամերիկացիները դժգոհ են, որ Հարավսլավիան Հաագայի դատարանին չի տրամադրում իր զինվորական արխիվները եւ բավարար ջանքեր չի գործադրում որոշ ամբաստանյալների ձերբակալման նպատակով: Խոսքը մասնավորապես Սերբիայի նախագահ Միլան Միլուտինովիչի, հարավսլավական բանակի հրամանատար Դրագոլյուբ Օժդանիչի եւ բոսնիացի սերբերի նախկին զորահրամանատար Ռատկո Մլադիչի մասին է:

Թեեւ նախագահ Վոյիսլավ Կոշտունիցան Հաագայում դատվող նախկին նախագահ Սլոբոդան Միլոշեւիչի հակառակորդն է, այդուհանդերձ այնքան էլ հակված չէ գործակցելու Հաագայի դատարանի հետ: Սակայն Քոլին Փաուելի վերջին որոշումը Կոշտունիցային ստիպում է նոր զիջումների դիմել: Ֆրանսպրեսը հաղորդում է, որ դաշնային Հարավսլավիայի կառավարությունն արդեն հայտարարել է, թե «լիովին գործակցելու է» Հաագայի դատարանի հետ, որպեսզի Հարավսլավիան (Սերբիա եւ Չեռնոգորիա) չհայտնվի միջազգային մեկուսացման մեջ:

Պ. Ք.

Ռուանդայի ցեղասպանության նոր դատավարություն

Երեկ միջազգային ատյանը սկսեց 1994 թ. Ռուանդայում տեղի ունեցած ցեղասպանության դատական գործի քննությունը Տանզանիայի Արուշա քաղաքում: 61-ամյա գնդապետ Թեոնեստ Բագոսորային ներկայացվել է 12 մեղադրանք: Գնդապետը հերքում է բոլոր մեղադրանքները, սակայն, դատական ատյանի կատարածուների համոզմամբ, վերջինս միջազգային ատյանի առջեւ կանգնած մեղադրյալներից թերեւս ամենագլխավորն է, որը Ռուանդայի ցեղասպանության կազմակերպման մեջ մեծ դեր է ունեցել: 1994 թ. ապրիլից մինչեւ հունիս Ռուանդայում սպանվել է 800 հազար մարդ: Մինչ օրս չբացահայտված գաղտնիք է Ռուանդայի նախագահ Յուվենալ Հաբիարիմանի մահը 1994 թ. ապրիլի 6-ի ավտովթարից: Նրա մահից մի քանի ժամ անց երկրում սկսվեցին զանգվածային սպանությունները:

Դիտորդների կարծիքով, դատական ատյանը նպատակ ունի ամենից առաջ քննելու ավտովթարի պատճառներն ու դրդիչ հանգամանքները: Գնդապետի փաստաբանների գնահատմամբ, 800 հազար ռուանդացիների սպանության մեջ նրան մեղադրելու համար ծանրակշիռ ապացույցներ չկան: Գնդապետից բացի, ատյան կներկայանան 3 սպաներ՝ նույնպես ցեղասպանության կազմակերպման մեղադրանքով:

Ռուանդայի ցեղասպանության գործով դատական ատյանը մինչ այսօր դատել է 8 հոգու, որոնց մեջ է երկրի նախկին վարչապետ Ժանա Կամբանդուն: Սակայն, ինչպես փորձագետներն են կարծում, նույնիսկ միջազգային ատյանն ի վիճակի չէ պարզելու, թե որքանով են երկրի բարձրագույն մարմինները մասնակցել ցեղասպանության իրականացմանը: Գնդապետ Բագոսորայի դատական գործը, շատերի գնահատմամբ, կարող է նոր վարկածների ու փաստերի բացահայտման առատ նյութ մատուցել:

Ռ. Պ.

«Ալ Ղաիդայի» ոսկիները

Բեն Լադենի փողերն անգտանելի են

Նույնիսկ եթե հաջողվի ձերբակալել Ուսամա բեն Լադենին, միջազգային հակաահաբեկչական պայքարը դրանով բնավ չի ավարտվի: Ազատության մեջ կմնան «Ալ Ղաիդա» կազմակերպության բազմաթիվ անդամներ, իսկ ահաբեկիչների ֆինանսական կայսրության վերաբերյալ Արեւմուտքի հատուկ ծառայությունները մինչ օրս չնչին տեղեկություններ ունեն: Եթե անցյալում այդ կայսրության կենտրոնը Փարիզում գործող վարկավորման եւ միջազգային առեւտրի բանկն էր, ապա այսօր «Ալ Ղաիդայի» ֆինանսական գործառնությունների կենտրոնը տեղափոխվել է Դուբայ (Միացյալ Արաբական էմիրություններ):

Սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչություններից կես տարի անց արեւմուտքցի քննիչները հանգել են սենսացիոն հետեւության. բեն Լադենի փողերի որոնումն անիմաստ եւ անհեռանկար զբաղմունք է: Աշխարհի 148 երկրների բանկերում սառեցված են ընդհանուր առմամբ 104 մլն դոլարի հասնող հաշիվներ, որոնք պատկանում են «Ալ Ղաիդային» եւ միջազգային ահաբեկչությունը ֆինանսավորող մոտ 150 այլ խմբերի ու մասնավոր անձանց: Բայց, չնայած հակաահաբեկչական կոալիցիայի բոլոր ջանքերին, «Ալ Ղաիդայի» ֆինանսական հիմքերը նույնիսկ չեն էլ սասանվել:

Ոստիկանության միջազգային կազմակերպությունում՝ Ինտերպոլում ԱՄՆ-ի ներկայացուցիչ Ֆրենկ Սփայքը խոստովանում է, որ բեն Լադենի սպանությունն անգամ վերջ չի դնի «Ալ Ղաիդայի» գործունեությանը: Իսկ մի խումբ անգլիացի փորձագետներ կտրականապես պնդում են, որ «Ալ Ղաիդան» վաղ թե ուշ կրկին հարվածելու է Արեւմուտքին. մնում է լոկ պարզել, թե երբ եւ որտեղ դա տեղի կունենա:

Կազմակերպության ֆինանսական կենսունակությունը բացատրվում է երկու բառով՝ «ոսկի» եւ «հավալա»: Աֆղանստանում, Պակիստանում եւ հարեւան երկրներում բնակչությունը նախընտրում է գործ ունենալ ոչ այնքան արտարժույթի, որքան ոսկու հետ: Բացի դրանից, միջազգային օրենքներով ոսկու հետ կապված գործարքները ենթակա չեն այն սահմանափակումներին, որոնք աշխարհի երկրների մեծ մասի կառավարություններն ու բանկերը սահմանել են կանխիկ գործառնությունների վրա:

«Ոսկին ահաբեկիչների փողերի տեղաշարժման հուժկու գործոն է: Այն կարելի է հալեցնել, դարձնել մեծ կամ փոքր ձուլակտորներ, հաշիվ բացել՝ առանց կասկածներ հարուցելու», ասում է փողերի լվացման դեմ պայքարող փորձագետ Պատրիկ Ջոստը: Երբ 90-ական թթ. կեսերին «Ալ Ղաիդան» ջերմ ընդունելություն գտավ թալիբների կողմից, Աֆղանստան տեղափոխվեցին ոսկու մեծ պաշարներ: Բայց անցյալ տարվա աշնանը՝ ամերիկացիների առաջին իսկ ռմբահարվածներից հետո, բեն Լադենի հազարավոր թղթատարներ սկսեցին ոսկու ձուլակտորները եւ կանխիկ դրամը տեղափոխել Պակիստանի Կարաչի նավահանգիստ: Վկայակոչելով նավահանգստի ղեկավարության մոտավոր տվյալները, մոսկովյան «Իտոգի» շաբաթաթերթը գրում է, որ

հոկտեմբեր-նոյեմբերին օրական այնտեղ մուտք է գործել 2-3 մլն դոլար: Կարաչիում թալիբների կառավարության գլխավոր հյուպատոս Կակազադան նոյեմբերի վերջերին անձամբ տեղափոխել է 600 հազար դոլար:

Կարաչիից ոսկին ու փողերն առաքվում էին Դուբայ: Ոսկին անմիջապես դրվում էր բանկերում: Կանխիկ դրամով ոսկի էր գնվում, եւ գործողությունը կրկնվում էր: Միջազգային առեւտրի խոշոր խաչմերուկներից մեկը հանդիսացող եւ գրեթե անվերահսկելի բանկային համակարգ ունեցող Դուբայը դիվանագիտական հարաբերություններ ուներ թալիբների վարչակարգի հետ մինչեւ վերջինիս տապալումը: Միացյալ Արաբական էմիրությունները վաղուց արդեն ֆինանսական դրախտ է դարձել իսլամիստ արմատականների համար: Ինտերպոլի հետաքննությունը պարզել է, որ հենց ՄԱԷ-ից է ստացվել այն կես միլիոն դոլարի մեծ մասը, որը ծախսվել է սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչությունների նախապատրաստման համար:

Նույնիսկ մոտավոր կերպով անհնար է գնահատել ահաբեկիչների ֆինանսական հնարավորությունները: Պատճառն այն է, որ Արեւելքի բազմաթիվ երկրներում «Ալ Ղաիդան» դրամական փոխանցումներն իրականացնում է սովորական բանկային համակարգերից դուրս: Փոխհաշվարկների այդ եղանակը տարածաշրջանում կոչվում է «հավալա», որ մոտավորապես նշանակում է «ձեռքից ձեռք»: Ոսկին, ակնեղենը, արտարժույթը տարբեր միջնորդների ու լումայափոխների ջանքերով ի վերջո հասցվում են աշխարհի որեւէ վայրում գտնվող հասցեատիրոջը: Հեռախոսով կամ էլեկտրոնային փոստով երբեմն տրվում են պայմանական ազդանշաններ, որոնք նշում են գումարը: Գործարքի ավարտից հետո բոլոր հետքերը ոչնչացվում են:

«Հավալայի» ընթացքի մանրամասնություններին ծանոթ չեն նույնիսկ հատուկ ծառայությունները: ԱՄՆ ազգային անվտանգության խորհրդի նախկին աշխատակից Ուիլյամ Ուեչսլերը, որը նախագահ Բիլ Քլինթոնի օրոք երկու տարուց ավելի զբաղվել է բեն Լադենի ֆինանսավորման հետազոտմամբ, հուսահատ խոստովանում է. «Մենք չգիտենք, թե ովքեր են «հավալայի» անդամները, քանի հոգի են, որ հաստատություններում են գործում, ինչ ծավալի դրամական միջոցներ են տեղաշարժում, ինչպես է ոսկին վերածվում կանխիկ դրամի եւ ընդհակառակը: Այլ կերպ ասած, չգիտենք, թե որքան արժե բեն Լադենը: Ենթադրում եմ, որ շա՞տ ու շա՞տ միլիոններ»:

Պ. ՔԵՇԻՇՅԱՆ

ԱԶԳ

ՄՇԱԿՈՒՅԹ

Մեր «թշվառ թանկության» համար

Հայաստանի գրողների միության պլենումը

Գրողների տունը կրկին մտավորականության հավաքատեղի է դառնում, փորձում վերադարձնել իր վաղեմի փառքը: Վկայությունն այստեղ վերջերս անցկացված հոբելյանական եւ ոչ հոբելյանական միջոցառումներն են: Վերջինը կայացավ երեկ՝ Հայաստանի գրողների միության պլենումը, որը նվիրված էր հայոց լեզվի խնդիրներին:

Ովքեր այսօր 30 տարեկան են ու ավելի, լավ են հիշում, թե ինչպիսի դաժան իրականության դեմ էին կանգնած հայ դպրոցը, հայոց լեզուն: Հայաստանի արխիվներում բազմահազար նյութեր, փաստաթղթեր, նամակներ, դիմումներ կան, համագումարների (հատկապես Հայաստանի գրողների միության) որոշումներ ու ելույթներ են պահպանվում, որոնք փորձում էին հայոց լեզվին սպառնացող վտանգը վերացնել: Հայաստանի գրողների միության 8-րդ համագումարում (1981 թ.) Սիլվա Կապուտիկյանի խոսքը մինչ օրս հիշվում է. «...Տարեցտարի մեր քաղաքներում նվազում է հայկական դպրոցների աշակերտական կազմը, եւ մայրաքաղաքի հայկական դպրոցները դժվարությամբ են կոնտինգենտ հավաքում, մինչդեռ ռուսական դպրոցներն ունեն 4-5 առաջին դասարան, յուրաքանչյուրը 40-45 աշակերտով: Ինչքան էլ լայնախոհ լինենք, հպարտանանք մեր բնածին ինտերնացիոնալիզմով, տարեցտարի աճող միտումի հետեւանքները չեն կարող մեզ չմտահոգել...»:

Անցան տարիներ, անկախություն նվաճեցինք, ազատություն: 1990-ական թվականների սկզբին արեւմտյան շատ ու շատ տեսաբաններ գուժում էին, որ ԽՍՀՄ-ի նախկին որոշ հանրապետություններ կմնան հզոր փլատակների տակ: Չգիտեմ, մյուս հանրապետություններն ու ժողովուրդներն ինչպես, մենք՝ հայերս կանք, Հայաստանը կա ու կմնա, թեեւ այսօր եւս վտանգված է հայոց լեզվի գոյությունը:

ՀԳ միության պլենումում ելույթ ունեցողները՝ միության նախագահ Լեւոն Անանյանը, լեզվաբան, բանասիրության դոկտոր, պրոֆեսոր Սերգեյ Աբրահամյանը, լեզվի տեսչության վարչության պետ Դավիթ Գյուլզադյանը, բանասիրության դոկտոր Ռոման Ղալլաֆյանը, բանաստեղծուհի Սիլվա Կապուտիկյանը, ԱԺ հանձնաժողովի նախագահ Շավարշ Քոչարյանը եւ մյուսները շեշտում էին հայոց լեզվի, ինչպես Դավիթ Գյուլզադյանն ասաց՝ «մեր թշվառ թանկության» այսօրվա վիճակը: Այո, այսօր կրկին վտանգված է հայոց լեզվի գոյությունը: Եվ եթե տագնապ չբարձրացնենք, ապա վաղը մեր երեխաները, մեր թոռները ոչ միայն ռուսական, այլեւ անգլիական, ֆրանսիական, էլ չգիտեմ ինչական դպրոցներ են գնալու: Վաղը կընկնենք Հրանտ Մաթեւոսյանի «Մեծամորում» նկարագրված իրավիճակի մեջ, որտեղ թուրքն ասում է. «Մենք նրանց մորթում էինք, նրանք բաց աչքերով նայում էին մեր աչքերին եւ չէին հավատում, որ իրենց մորթում ենք»:

- Ի պատիվ մեր այնօրվա ղեկավարների, պետք է ասեմ, որ չնայած որոշ ծնողների Մոսկվա ուղղվող բողոքների, թե Հայաստանի նացիոնալիստ ղեկավարները խոչընդոտում են մեր երեխաների ռուսերեն կրթությունը, ղեկավարները նույնպես մտահոգ էին հայկական դպրոցների ճակատագրով եւ աշխատում էին ելքեր գտնել հարցերը խելամիտ լուծելու համար, ասաց բանաստեղծուհի Սիլվա Կապուտիկյանը, ապա շարունակեց: Եվ այս բոլորից հետո ո՞ւմ մտքով կանցներ, որ հիմա Հայաստանի անկախության օրոք, Ազգային ժողովում զանազան խմբակցություններ, հանձնաժողովների անդամներ հանդես կգան ռուսերենը երկրորդ պետական լեզու հռչակելու առաջարկությամբ, ԱԺ-ի հաստատմանը կներկայացնեն ազգային լեզվին եւ դպրոցին վերաբերող օրենքներ, որոնց հետեւանքները երեւի իրենք էլ լավ չեն հասկանում:

Բանաստեղծուհին խոսում է «Օրինաց երկիր» կուսակցության նախագահ, ԱԺ պատգամավոր, ֆրանսիական համալսարանի ռեկտոր Արթուր Բաղդասարյանի կեցվածքի մասին, որը փորձում է օրենսդրական փաստաթղթերում հաստատագրել ռուսաց լեզուն երկրորդ պետական լեզու համարելու միտքը:

Նույնիսկ ծիծաղելի է խոսել երկրորդ կամ երրորդ, չորրորդ պետական լեզու ունենալու անհրաժեշտության մասին: Ի՞նչ է, հայ ժողովուրդը մի ուրիշ լեզվի գերակայության կամ հայերենի հավասարազոր գոյակցության անհրաժեշտություն ունի՞, որպեսզի իր ազգային դեմքը, հայեցի դիմապատկերը պահի:

1967 թ. «Հայրենիքի ձայն» թերթում հրապարակվեց լեզվաբան, բանասիրության դոկտոր, պրոֆեսոր Սերգեյ Աբրահամյանի հայոց լեզվի պահպանման մտահոգությամբ գրված «Ճանաչենք, սիրենք, պահպանենք» հոդվածը: Այսօր ճանաչված գիտնականն այն կարծիքին է, որ հայոց լեզուն Հայաստանում պահպանելու, ավելին՝ պաշտպանելու կարիք ունի:

Հայաստանի գրողների միության այս պլենումը լոկ այսօրեական նշանակություն չունի: Այո, Հայաստանում վտանգված է հայոց լեզվի զարգացումը: Ամեն տեսակ «հելո»-ներ, «օլ ռայթ»-ներ են լսվում անճաշակ խանութներում, հեռուստաեթերում, ռադիոյով: Գնահատելին այն է, որ Հայաստանի գրողների միությունն ի վերջո ազատվում է ամենաբազմատեսակ քաղաքական կուսակցություններին պաշտպանելուց, լվացքի մեքենաներ ու արմշիք գովաբանելուց եւ իսկական հայեցի ոգու պահպանման ու պաշտպանման համար է կանգնում:

Հայաստանի գրողների միության նախագահ Լեւոն Անանյանը հրապարակեց պլենումի կազմակերպիչների հայտարարությունը, որում ընդգծվում է, որ Հայաստանի Հանրապետությունում պետական լեզուն պետք է լիիրավ վայելի պետության հովանավորությունն ու հոգածությունը, պետք է բացառել եւ դատապարտել ամեն կարգի ինքնագործ նորարարություններն ու ծուղակ-գիտափորձերը կրթական բնագավառում: ՀՀ ԱԺ համապատասխան հանձնաժողովին կոչ արվեց կանխել օրենսդրական նախաձեռնության ձեւով հայոց լեզվի իրավունքը ոտնահարելու գիտափորձերը, իսկ պետական գործադիր կառույցներին՝ ապահովել ընդունված օրենքների կիրառումը:

Ս. ՄԵԼՔՈՆՅԱՆ

Ռադիոթատրոնն էլ է վերացվո՞ւմ...

եթերում ռադիոթատրոնն է...

Հիսունականների հեռավորությունից եկող, պատկառելի կենսագրությամբ այս ռադիոհաղորդումը հիրավի բացառիկ է՝ իր կոմպոզիցիոն կառուցվածքով, թեմատիկ հատկանիշներով եւ մատուցման ձեւով:

Հին ու նորի խաչմերուկում, երբ հինը գործ է, նորը՝ նորովի դեռ խորթ, ռադիոթատրոնի եթերից հնչում են «անմահ ձայներ» (Վ. Փափազյան, Հ. Ներսիսյան, Ա. Կոթիկյան, Ժ. Էլոյան...) եւ գործեր, որոնց հարատեւման գրավականն ապացուցված է արդեն: Հայկական ռադիոթատրոնի «ամենադրամատիկ» այս ժանրում կադրերի կորուստ չկա, փոխարենը՝ կա համալրում: Այսօր ռադիոթատրոնն ապրում, գոյատեւում է հիմնականում եւ հատկապես անցյալի հենքի վրա, շնորհիվ ստեղծված հարուստ ավանդների ու ձայնադարանի (մոտ 4000 ռադիոպիեսներ եւ բեմադրություններ, չհաշված վերջին շրջանի չնչին քանակությունը՝ տարեկան 1-2 գործ)...

Երբեմն է ռադիոթատրոնը... Քո «հոգու» թատրոնը, մտածումներիդ, խոհերիդ ընկերը: Երբ թատրոնում դու, ինչ-որ տեղ, պարտադրված հանդիսատես ես՝ կոնֆլիկտի մեջ միջնորդ՝ բեմի, ռեժիսոր-դերասանի, վերջապես ինքդ քեզ հետ, ապա ռադիոեթերը քեզ դարձնում է ուրույն մասնակից: Լսարանի հետ «անմիջական» կապն ու շփումը եղել եւ մնում է ռադիոթատրոնի բնորոշ արժանիքներից մեկը: Տարիներ ի վեր թատրոնն ունեցել է կայուն լսարան. նամակներ գրող, զանգահարող, մի խոսքով՝ ամենաուվորական (գոհ կամ դժգոհ) զգայուն ունկնդիրը. այսօր մեծավ մասամբ տարեց թոշակառուն է եւ տնային տնտեսուհին:

Հանրային ռադիոյի մշակութային հաղորդումների խմբագրությունը ներկայիս «խայտաճամուկ» ռադիոցանցում միակն է, թերեւս, որ առանձնանում է: Անշուշտ, գերկարճալիք կայաններն էլ իրենց «սրբազան առաքելությունն» ու ստանձնած քաղաքականությունն ունեն՝ «լսարան պահելու», միեւնույն է թե՝ «լսարան խլելու» քաղաքականությունը, որն, ի դեպ, փայլուն իրագործում են՝ համարվելով միջին, էլ չեմ ասում ցածր, կրթական սանդղակի «նսսած» ունկնդրին: Եվ կարեւոր էլ չէ՝ մրցունա՞կ է ռադիոթատրոնն այս պայքարում, թե՞ ոչ (պայքարն այստեղ նույնքան ողբերգական ու զավեշտալի է), բայց փաստը մնում է փաստ. մրցավազք է, եւ պետք է դիմանալ այդ վազքին:

ՄԵՐԻ ԱՎԱԳՅԱՆ,
ԵՊՀ ուսանողուհի

ԱՊՐԻԼԻ 4-22-Ը

Ջազի օրեր Հայաստանում

ԱՄՆ պետքարտուղարությունը եւ Սմիթսոնյան ազգային պատմության թանգարանն ապրիլը հայտարարել են ջազի նշանավորման ամիս ամբողջ աշխարհում: Արձագանքելով այս նախաձեռնությանը՝ Հայաստանում ԱՄՆ դեսպանատան հասարակայնության հետ կապերի բաժինն ապրիլի 4-22-ը կազմակերպում է ջազի օրեր Հայաստանում, որի շրջանակներում կանցկացվեն մոտ երկու տասնյակ միջոցառումներ:

Ջազի նշանավորման նպատակն է բարձրացնել հասարակության իրազեկությունը ջազի պատմության եւ հսկայական ժառանգության մասին, խրախուսել տարբեր տարիքի մարդկանց մասնակցությունը ջազին նվիրված միջոցառումներին եւ խթանել ջազի զարգացումը: Հայաստանում ջազին նվիրված միջոցառումների շարքը ներառում է ջազ համերգներ, ջազի թեմայով նկարչական մրցույթ, վիկտորինա, դասախոսություններ, ասմունք, կինոդիտում, թեմատիկ քննարկումներ եւ զրույցներ: Ամերիկյան դեսպանատան հասարակայնության հետ կապերի բաժնի հրավերով Հայաստան կժամանի Մեյհյու-Միլլեր-Ունդգ ամերիկյան ջազային եռյակը, որը հայ հանդիսատեսին կներկայացնի ամերիկյան ջազային արվեստի լավագույն ավանդույթները:

Ջազին նվիրված միջոցառումները Հայաստանում կանցկացվեն ԱՄՆ դեսպանատան հասարակայնության հետ կապերի բաժնի եւ «Արմենիա» հեռուստաընկերության ինֆորմացիոն համագործակցությամբ:

ՀԱՎԵՐԺԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԻ ՄԱՐԴԻԿ

Երեւանի հազվագյուտ մտավորականը

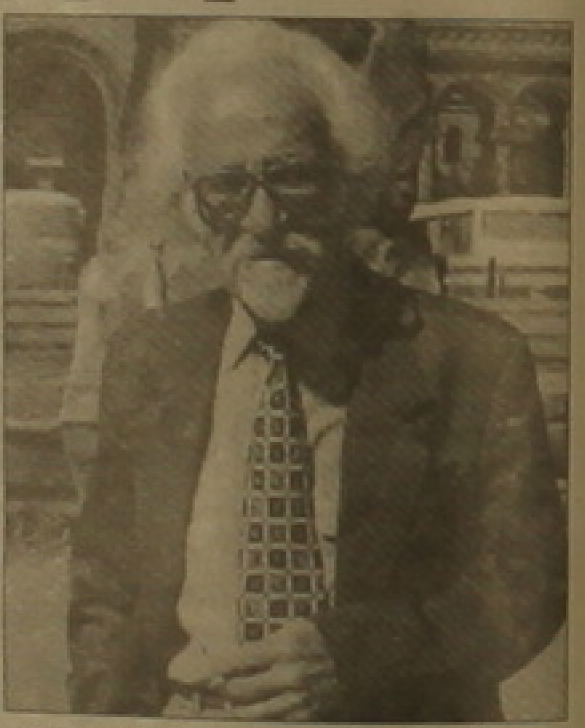

Փառք Աստծո, նա կա, ապրում է, թեեւ՝ մի փոքր տկար: Ապրում է լեգենդ դարձած մարդը՝ լուսանկարիչ Սամվել Խանցիկյանը:

1940-ականների վերջերին եւ 50-ականների սկզբներին Երեւանում նրան մատով էին ցույց տալիս, պատիվ էին համարում նրա մոտ լուսանկարվելը, առավել եւս՝ նրան ծանոթ լինելը: Շլյապա էր դնում (ցիլինդր), փողկապ կրում: Երեւանում՝ հազվագյուտ մտավորականներից մեկը: Հայաստան էր եկել ներգաղթի առաջին քարավաններից մեկով: Եկել եւ «Ինտուրիստ» (ներկայիս «Երեւան») հյուրանոցի ու մուսուլմանական մեջիդի միջեւ փոքրիկ մի տարածք գտել, իր արվեստանոց-բնակարանը կառուցել:

- Առաջին լուսանկարն արել եմ, երբ 15-16 տարեկան տղա էի,- պատմում է վարպետը: - Իմ ծննդավայր քաղաքում՝ Բեյրութում աշակերտում էի «Ֆոտո Լեւոնին» (Լեւոն Թյուֆենքյան): Նոր-նոր սովորում էի, երբ արվեստանոց մտավ Արմենակ Շահմուրադյանը: Մենակ էի, վարպետս ինչ-որ գործով դուրս էր եկել: Համարձակվեցի լուսանկարել: Չգիտեմ վատ է ստացվե՞լ, թե՞ լավ, բայց մինչեւ օրս այդ լուսանկարի նեգատիվը պահում եմ որպես հուշ:

86-ամյա վարպետը դժվարությամբ է խոսում, սակայն լավ է հիշում գրեթե դար տեւած իր կենսագրությունից, հատկապես մեծերի հետ կապված իրադարձությունները: Իսկ հայ եւ Հայաստան ժամանած բոլոր ճանաչված արվեստագետներն անպայման «մտնում էին Խանցիկյանի մոտ»: Առավել մտերիմ է եղել Հրաչյա Ներսիսյանի հետ, որը շաբաթը 2-3 անգամ գոնե կարճ ժամանակով մտնում էր արվեստանոց:

- Մտնում էր, ասում էր. «Գնանք, դայֆա մը խմենք»: Շատ հաճախ այդ «դայֆան» մոռացվում էր, որովհետեւ... «Ինտուրիստի» բաց ռեստորանում նստած արվեստի մարդկանց արվեստասերները ընտիր կոնյակներով եւ ճոխ ուտեստներով էին հյուրասիրում՝ իրենց համար պատիվ համարելով:

- Հանճարեղ մարդ էր Հրաչը: Եվ հանճարեղ էր ոչ միայն տաղանդով: Գիտեր իր մեծությունը, բայց փոքրիկ երեխայի նման ակնածում էր Վահրամ Փափազյանից: Հապա մի փորձեիր Հրաչի մոտ Վահրամ Փափազյանի մասին թեկուզ մի կիսատ թթու խոսք ասել, ատամներով կուտեր քեզ: Իսկապես մեծ էր մեր բեմի հսկաներից մեկը՝ իմ լավ բարեկամ Հրաչյա Ներսիսյանը:

Սամվել Խանցիկյանը կարճ ժամանակ աշխատեց «Ինտուրիստի» հարեւանությամբ: Հետո տեղափոխվեց Պուշկինի փողոցի վրա գտնվող նոր արվեստանոց, իսկ դրանից առաջ երկու տարի չէր աշխատել:

Հին երեւանցիները հատկապես հիշում են Խանցիկյանի այս արվեստանոցը, թեեւ 1973 թ.-ից սկսեց աշխատել նոր վայրում՝ Նալբանդյան փողոցում գտնվող արվեստանոցում: 1982-1991 թթ. Հայաստանի թատերական գործիչների միության լուսանկարիչն էր: Եվ 1991 թ.-ին էլ արեց իր վերջին լուսանկարը:

Խամրած, նաեւ վերականգնված լուսանկարներ է ցույց տալիս, որոնցից ամեն մեկի հետ կապված հուշեր ունի: Վահրամ Փափազյան, Հրաչյա Ներսիսյան, Ավետիք Իսահակյան, Դմիտրի Շոստակովիչ, Շահան Նաթալի, Միխայիլ Ճիաուրելի, Ուիլյամ Սարոյան, Հովհաննես Շիրազ, Պարույր Սեւակ, Շառլ Ազնավուր... Եթե միայն Սամվել Խանցիկյանի լուսանկարած մարդկանց անունները թվարկես, ապա հայոց պատմության, հայ մշակույթի 20-րդ դարի լիակատար պատմությունը կլինի: Եվ ինչու միայն՝ հայ մշակույթի:

Հսկայական հավաքածու ունի վարպետը, որի գերակշիռ մասը նվիրել է Եղիշե Չարենցի անվան գրականության եւ արվեստի թանգարանին: Մեծագույն գանձ է անշուշտ: Սակայն գնահատելի գանձ են նաեւ վարպետի հուշերը...

- Սովորականի նման մոտս եկավ Հրաչը, ասաց. «Գնանք, դայֆա մը խմենք»: Գիտեի, թե Հրաչի սուրճ խմելը որն է: Բայց ասաց, որ միայն սուրճ պիտի խմենք: Գնացինք: Ռեստորանի մոտ հանդիպեցինք Դավիթ Մալյանին: Տեսանք Վահրամ Փափազյանը նստած էր: Միացանք իրեն: Ով մոտեցավ՝ ուտելիք ու խմիչք բերեց: Հրաչն ականջիս փսփսաց, թե մոտը քիչ փող կա, գուցե հերիք չանի: «Հոգ մի՛ ըներ,- ասացի,- տնից կբերեմ»: Տունս ռեստորանի հարեւանությամբ էր: Երբ քեֆը թնդացավ, Փափազյանը «մեկ րոպեով» դուրս եկավ ու... այլեւս չվերադարձավ: Երբ մոտեցանք մատուցողին, վերջինս ասաց. «Վճարել պետք չէ: Փափազյանը հաշիվը փակել է»: Եվ երբ ինչ-որ մարդկանցից լսում եմ, թե Վահրամ Փափազյանը ժլատ է եղել, պարզապես ապշում եմ...

Կրկին հուշեր է պատմում Վահրամ Փափազյանի շռայլությունների մասին, Հովհաննես Շիրազի, Պարույր Սեւակի երբեմն տարօրինակ արարքների մասին:

Գուցե հայ չկա, որը չհիշի Պարույր Սեւակի գոտկատեղից վերեւ մերկ լուսանկարը: «Գիշերվա կեսին ինձ քնից հանեց եւ համոզեց, որ հենց այդ տեսքով նկարեմ»: Ու պատմության համար մնաց հրաշալի, անկրկնելի ժպիտով Պարույր Սեւակը...

Նալբանդյան փողոցի իր բնակարանում, փառք Աստծո, դեռ ապրում է Երեւանի լեգենդներից մեկը՝ լուսանկարիչ Սամվել Խանցիկյանը:

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Արձակագիր Սամվել Խալաթյանը ձեռնամուխ է եղել գրելու հին ժամանակներից մինչեւ մեր օրերը Լոռիում մեկենասություններ կատարած եւ լոռեցի բարեգործ անձանց ու կազմակերպությունների մասին գիրք:

Բոլորին, ովքեր ունեն նմանօրինակ փաստեր, տեղեկություններ, ինչպես նաեւ մերօրյա բարեգործներին, խնդրվում է կապ պահպանել արձակագրի հետ՝ 4-60-65 վանաձորյան հեռախոսահամարով:

ԱԶԳ Մարզական

Գոլերն ըստ ֆուտբոլիստների տարիքի

Ֆուտբոլում միշտ էլ ուշադրության կենտրոնում են գոլ խփելու յուրօրինակ ընդունակությամբ օժտված ֆուտբոլիստները: Ռմբարկուի հատկանիշները ֆուտբոլիստները ծեռք են բերում որոշակի տարիքում: Կան ֆուտբոլիստներ, ովքեր վաղ հասակից, թիմի կազմում հանդես գալու առաջին իսկ տարիներից աչքի են ընկնում բարձր արդյունավետությամբ: Մյուսները դրան հասնում են ավելի հասուն տարիքում, նույնիսկ իրենց ֆուտբոլային գործունեության ավարտին: Ամեն ինչ կախված է տվյալ ֆուտբոլիստի առանձնահատկություններից, խաղերի մեծ քանակով (34 խաղ): Ուսումնասիրելով տարիքային ռեկորդները, առաջին հայացքից թվում է, թե դրանք գերազանցելն անհնար է՝ հաշվի առնելով թիմերի քանակը (12) եւ անցկացվելիք խաղերի թիվը (22-ական): Սակայն դա այդպես չէ: Վերջին ժամկետներին սահմանվել են մի քանի ռեկորդներ, եւ նոր մրցաշրջանում էլ դա հնարավոր է: Այսպես, 1999 թ. Արման Քարամյանը «Կիլիկիայի» կազմում խփելով 20 գնդակ, 2 գոլով գերազանցեց 1992 թ. Մհեր Չոփուրյանի («Շենգավիթ») 20 տարեկանում սահմանած արդյունավետության ԱԶԱ թիմի հետ եւ բացառված չէ, որ նա կրկին հանդես գա ՀՀ առաջնությունում: Այնպես որ, նա էլ կարող է բարելավել ռեկորդը:

Նախորդ առաջնության լավագույն ռմբարկու Արման Քարամյանն, անշուշտ, կձգտի գերազանցել իր նախկին թիմակից Արսեն Ավետիսյանի 23 տարեկանում սահմանած ռեկորդը (22 գոլ): Նոր ռեկորդ սահմանելու լավ հնարավորություն ունի 38-ամյա Սամվել Նիկոլյանը, որին արդեն պատկանում են լավագույն արդյունքները 33 եւ 36 տարեկանում: Խորեն Հովհաննիսյանի ռեկորդը գերազանցելու համար Նիկոլյանին անհրաժեշտ է նվազագույնը 6 գոլ խփել: Անցյալ առաջնության ամենատարեց ֆուտբոլիստ Արկադի Հակոբյանը կարող է դառնալ ռեկորդակիր 41 տարեկան ֆուտբոլիստների մեջ՝ խփելով ընդամենը 2 գոլ:

Անցյալ մրցաշրջանում արդյունավետությամբ աչքի ընկավ սպարտակցի Արամ Հակոբյանը: Կարծում ենք, նա էլ պետք է ձգտի գերազանցելու 22 տարեկան հասակի ռեկորդը: Եվ ընդհանրապես, նոր մրցաշրջանում թող որ յուրաքանչյուր ֆուտբոլիստ ուղենիշ ունենա իր տարիքին համապատասխան ռեկորդը:

Տարիքը	Ֆուտբոլիստը	Ակումբը	Գոլերի քանակը	Թվակ.
16	Ռոմիկ Խաչատրյան	ԲՄԱ «Արայի»	2	1994
17	Արամ Ոսկանյան	«Մալաթիա»	11	1992
18	Արթուր Քոչարյան	«Մալաթիա»	23	1992
19	Պետիկ Գեւորգյան	«Քասախ»	23	1992
20	Արա Հակոբյան	«Արաքս»	21	2000
21	Արսեն Ավետիսյան	ՀՄԸՄ	39	1994
22	Մկրտիչ Հովհաննիսյան	«Կանազ»	23	1992
	Անուշավան Փահլեւանյան	«Ցեմենտ»	23	1994
23	Արսեն Ավետիսյան	«Փյունիկ»	22	1996
24	Կարեն Մարկոսյան	«Արարատ»	29	1992
25	Գեղամ Հովհաննիսյան	«Վան»	28	1992
26	Գեղամ Հովհաննիսյան	ՀՄԸՄ	26	1993
27	Անդրանիկ Հովսեփյան	«Բանանց»	26	1993
28	Արոտ Բարսեղյան	«Բանանց»	34	1992
29	Էդուարդ Վերանյան	«Կիլիկիա», «Սյունիք»	26	1992
30	Սարգիս Կարապետյան	«Շիրակ»	12	1993
	Սարգիս Նազարյան	«Զվարթնոց»	12	2001
31	Սերգեյ Հայրբաբամյան	«Կիլիկիա», «Իմպուլս»	28	1992
32	Հովհաննես Թումբարյան	«Ցեմենտ»	24	1993
33	Սամվել Նիկոլյան	«Շիրակ»	11	1997
34	Ռաֆայել Հակոբյան	«Իմպուլս»	29	1992
35	Գուրգեն Միքայելյան	«Նիգ»	12	1992
	Հովհաննես Թումբարյան	«Ցեմենտ»	12	1996
36	Սամվել Նիկոլյան	«Միկա»	15	2000
37	Խորեն Հովհաննիսյան	ՀՄԸՄ	17	1992
38	Խորեն Հովհաննիսյան	ՀՄԸՄ	5	1993
39	Սամվել Ավագյան	«Իմպուլս»	3	1993
40	Ռոբերտ Հարությունյան	«Կանազ»	6	1992
41	Նազար Պետրոսյան	«Կոտայք»	1	1992
	Էդուարդ Հարությունյան	«Կոտայք»	1	1992
	Էդիկ Ասոյան	«Նաիրի»	1	1992
	Ռոբերտ Հարությունյան	«Կանազ»	1	1993
42	Ռոբերտ Հարությունյան	«Կանազ»	1	1994

նրա վարպետության չափից:

ՀՀ առաջնություններում գոլերի հեղինակներ են դարձել 16-42 տարեկան ֆուտբոլիստները: Ընթերցողներին ենք ներկայացնում յուրաքանչյուր տարիքի համար արդյունավետության ռեկորդային ցուցանիշները, այսինքն՝ թե տվյալ տարիքում ֆուտբոլիստներից ո՞վ է բոլորից շատ գոլ խփել: Ինչպես երեւում է ցուցակից, ռեկորդների մեծ մասը գրանցվել է 1992 թ. ՀՀ անդրանիկ առաջնությունում: Դա պայմանավորված է տարբեր մակարդակի եւ պատրաստության 24 թիմերի առկայությամբ, ինչպես նաեւ անցկացրած թյան ռեկորդը: Հաջորդ մրցաշրջանում Քարամյանի ցուցանիշը գերազանցեց 20-ամյա Արա Հակոբյանը «Արաքսից»՝ խփելով 21 գնդակ: Անցած մրցաշրջանում «Զվարթնոցի» ավագ Սարգիս Նազարյանը կրկնեց 30 տարեկանի ռեկորդը, որը 1993 թ.-ից պատկանում էր Սարգիս Կարապետյանին (12 գոլ): Կարծում ենք, որ նոր մրցաշրջանում այս ցուցանիշը կփորձեն գերազանցել 30-ամյա Նվեր Խաչատրյանը, Վարազդատ Ավետիսյանը: Այս տարի 30-ամյակը կնշի նաեւ Տիգրան Եսայանը: Մայիսին ավարտվում է նրա պայմանագիրը ֆրանսիական

ԼԻԲԱՆԱՆ

«Թադամոնն» առաջադիմել է

«Ազգն» իր ընթերցողներին ժամանակին տեղեկացրել էր, որ ՀՀ ազգային հավաքականի նախկին գլխավոր մարզիչ Սուրեն Բարսեղյանը հունվարից աշխատում է Լիբանանում: Նա սկզբում գլխավորեց Բեյրութի ՀՄՄ-ն, ապա տեղափոխվեց «Թադամոն»: Սուրեն Բարսեղյանի գլխավորությամբ «Թադամոնն» առաջնությունում զգալի առաջընթաց է արել՝ 9-րդ տեղից տեղափոխվելով 3-րդ հորիզոնական: 18 տուրից հետո երկրի ներկայիս չեմպիոնը վաստակել է 37 միավոր: Թիմը 6 միավորով է հետ մնում «Սաժեսից» եւ «Նժմեից», այնպես որ «Թադամոնը» դեռեւս հնարավորություն ունի պահպանելու իր տիտղոսը: Հերթական խաղում Բարսեղյանի սաները 1-0 հաշվով հաղթեցին «Ակհա Ահլիին»:

ՀՀ հավաքականի մեկ այլ նախկին գլխավոր մարզիչ Վարուժան Սուքիասյանը մարզում է Բեյրութի ՀՄՄ-ն: 18-րդ տուրում ՀՄՄ-ն 2-0 հաշվով հաղթեց ՀՄԸՄ-ին: Առայժմ 2 թիմերն էլ անհաջող են հանդես գալիս: ՀՄՄ-ն 13 միավորով (+3=4-11, 20-35) 11-րդ տեղում է, ՀՄԸՄ-ն 7 միավորով (+1=4-13, 16-36) ընթանում է նախավերջին 13-րդ հորիզոնականում:

ՇՎԵՅՑԱՐԻԱ

«Յանգ Բոյզը» շտկում է դրությունը

Շվեյցարիայի առաջնության 29-րդ տուրում հաջող խաղաց «Յանգ Բոյզը», որտեղ հանդես են գալիս Արթուր Պետրոսյանն ու Հարություն Վարդանյանը: Սեփական հարկի տակ 1-0 հաշվով հաղթելով «Սենտ Գալենին», «Յանգ Բոյզը» 29 միավորով հանգրվանեց 4-րդ տեղում: 3-րդ տեղում ընթացող «Լուգանոյին» թիմը զիջում է ընդամենը 3 միավորով: Առաջատարը «Բազելն» է, որը 28 խաղից հետո վաստակել է 37 միավոր: 2-րդ տեղում ընթացող «Գրասհոպերսի» հաշվին գրանցված է 33 միավոր:

Սաուդյան Արաբիան հրավիրում է Բատիստուտային

Աշխարհի առաջնության մասնակից Սաուդյան Արաբիայի հավաքականը հնարավոր է մոտ ժամանակներս լուրջ համալրում ստանա: Արգենտինացի հանրահայտ ֆուտբոլիստ Գաբրիել Օմար Բատիստուտան պատրաստ է փոխել իր քաղաքացիությունը եւ կրել Սաուդյան Արաբիայի հավաքականի մարզաշապիկը: Դա նրա համար միակ հնարավորությունն է մասնակցելու աշխարհի առաջնությանը, քանի որ Իտալիայում հանդես եկող ֆուտբոլիստը վաղուց արդեն չի կարողանում անհանգստացնել մրցակցի դարպասապահներին:

Պատճառաբանելով, որ Բատիստուտան արաբական ծագում ունի, Սաուդյան Արաբիայի կառավարության անդամներից մեկը մեկնել է Լոզան՝ բանակցելու Զեպ Բլատերի հետ: Միակ արգելքն այն է, որ Բատիստուտան նախկինում

հանդես է եկել Արգենտինայի հավաքականում: Սակայն հաշվի առնելով, որ Սաուդյան Արաբիան հարուստ երկիր է, բացառված չէ, որ հարցը դրական լուծվի: Այդ դեպքում Բատիստուտան խաղադաշտ կմտնի Օմար անունը կրող մարզաշապիկով:

Գազզաեւը պատրաստ է փոխարինել Ռոմանցեւին

Տալլինում ֆուտբոլի ՌԴ հավաքականի պարտությունը դժգոհության մեծ ալիք է բարձրացրել ֆուտբոլասերների եւ լրագրողների շրջանում՝ զգալի հարված հասցնելով գլխավոր մարզիչ Օլեգ Ռոմանցեւի իմիջին: «Անժի»-ի հետ խաղից հետո AFD News գործակալությանը տված հարցազրույցում Ռոմանցեւը խոստովանել է, որ Տալլինում 1-2 հաշվով պարտվելիս նույնիսկ մտածել է հրաժարական տալու մասին: Հայտնի է դարձել, որ Ռոմանցեւը շաբաթ օրը մոսկովյան ռեստորաններից մեկում հանդիպել է ԲԿՄԱ-ի գլխավոր մարզիչ Վալերի Գազզաեւի հետ եւ քննարկել հավաքականի ղեկը վերջինիս հանձնելու հարցը: Գազզաեւը խոստացել է մտածել առաջարկի շուրջ: Ի դեպ, հնարավոր փոփոխության մասին վաղուց արդեն խոսակցություններ են տարվում:

Ռոմանցեւի համար լուրջ փորձություն կհանդիսանա ապրիլի 17-ին «Ստադ դը Ֆրանս» մարզադաշտում աշխարհի եւ Եվրոպայի չեմպիոնների հետ կայանալիք ընկերական հանդի-

պումը: Անհաջողության դեպքում, շատերի կարծիքով, Ռոմանցեւի ճակատագիրը կվճռվի: Նշենք, որ նախկինում էլ նման իրավիճակներ ստեղծվել էին: Հիշենք թեկուզ 1986 թ., երբ ԽՍՀՄ հավաքականն Էդուարդ Մալոֆեեւի գլխավորությամբ ընկերական հանդիպումներում անհաջող ելույթներ ունեցավ: Հավաքականի գլխավոր մարզչի պաշտոնում նրան փոխարինեց Վալերի Լոբանովսկին, որի ղեկավարությամբ էլ խորհրդային ֆուտբոլիստները հանդես եկան Մեքսիկայում անցկացված աշխարհի առաջնությունում:

Մինչ քննարկվում է Ռոմանցեւի հնարավոր հրաժարականի հարցը, ՌԴ նախագահ Վլադիմիր Պուտինը որոշել է անձամբ գլխավորել հավաքականի նախապատրաստությունն աշխարհի առաջնությանը: Նախկինի պես Ռոմանցեւը պատասխանատու է լինելու թիմի մարզական արդյունքների համար, իսկ Պուտինը կզբաղվի ֆուտբոլիստների հոգեբանական պատրաստությամբ: Նշենք, որ Պուտինը պետության միակ ղեկավարը չէ, որ գլխավորելու է ազգային հավաքականը: Մոնակոյի արքայազն Ալբեր Գրիմալդին գլխավորում էր իր երկրի բոբսլեյի օլիմպիական հավաքականը: 1930 թ. Ուրուգվայում կայացած աշխարհի առաջնությունում Ռումինիայի հավաքականի մարզիչներից մեկը երկրի թագավոր Կարոլն էր, որի անմիջական օգնությամբ էլ թիմը մեկնել էր մրցաշարի:

Քրեական գործ է հարուցվել

Աթենքի դատախազությունը քրեական գործ է հարուցել հունական «Պանաթինաիկոսի» ղեկավարության դեմ մարտի 25-ին «Օլիմպիակոսի» հետ խաղում մրցավարին ծեծելու փաստի առնչությամբ: Հիշեցնենք, որ խաղի ավարտից անմիջապես հետո «Պանաթինաիկոսի» նախագահ Սերխիո Մարգարյանը մտել Անգելոս Ֆիլիպիդիսը եւ գլխավոր մարզիչ Սերխիո Մարգարյանը մտել էին խաղադաշտ եւ ծեծել մրցավար Մակիս Էֆսիմիադիսին:

Վերջին ժամանակներս Հունաստանում մրցավարները հայտնվել են բոլորի ուշադրության կենտրոնում: Հեռուստատեսությամբ հաղորդում է տրվել, որում պատմվել է, թե ինչպես են մրցավարները կաշառք վերցնում: Մրցավարներից մեկի հեռախոսազրույցի գաղտնի լսումից պարզվել է, որ նրան առաջարկել են թիմերից մեկի խաղացողներին 6 դեղին քարտ ցույց տալ: Այս ամենի առնչությամբ Հունաստանի մշակույթի եւ սպորտի նախարարը հայտարարել է, որ յուրաքանչյուր դեպք պետք է մանրամասն հետաքննվի:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Եզրափակիչի մասնակիցները հայտնի են

Հայտնի դարձան ֆուտբոլի Ֆրանսիայի գավաթի եզրափակիչի մասնակիցները: Մայիսի 11-ին Փարիզի «Ստադ դը Ֆրանս» մարզադաշտում գավաթը կվիճարկեն «Լորյանն» ու «Բաստիան»: «Լորյանը» երկրորդ դիվիզիոնի «Նիմին» հաղթեց 1-0 հաշվով՝ շնորհիվ 77-րդ րոպեին Մալիկ Դիոպի խփած միակ գոլի: Նույնպիսի հաշվով «Բաստիան» պարտության մատնեց «Սեդանին»: Այդ խաղում պահանջվեց լրացուցիչ ժամանակ, որի 3-րդ րոպեն հաջողություն բերեց «Բաստիային»: Բախտը ժպտաց Թոնի Վերելին:

Գավաթակիրը «Ալ Խիլալն» է

Քաթարում ավարտվեց ֆուտբոլի Ասիայի գավաթակիրների գավաթի խաղարկությունը: Պատվավոր մրցանակը շահեց Սաուդյան Արաբիայի «Ալ Խիլալը», որը եզրափակիչում լրացուցիչ ժամանակում հաղթեց կորեական «Չոնբուկին» (2-1): Հաղթական գոլի հեղինակը Ռաբալնաթին է: 3-րդ տեղի համար պայքարում Քաթարի «Ալ Սադը» 11 մ հարվածներով պարտության մատնեց չինական «Շոնգկվինգին»՝ 7-6 (հիմնական ժամանակում՝ 0-0):

Էջը պատրաստեց
ԱՐՈՍ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

Առասպել, որ սկսվում է հազարամյակներ առաջ

Բայց արբեցնում է այսօր էլ

Հին Հունաստանում տղամարդիկ տնից դուրս գալիս իրենց մաշկին անտարբեր կնիկով ... հին գինու մառանն, այլպես նրանց բացակայությամբ կանայք փակվում էին մառանում ու ըմբոշխնում գինի՝ հարբելու աստիճան: Իրենց կենցաղի կարեւոր մասը դարձած այս ըմպելիքի ծագումը պատմող հրաշալի առասպել ունեն հույները: Որսի ժամանակ Դիոգենեսը (գինու աստվածը) յափազանց գեղեցիկ մի որձի է տեսնում՝ Ամպելոս անվամբ, եւ սա դառնում է նրա մտերիմ բարեկամը: Բայց շուտով Ամպելոսը մահանում է դժբախտ պատահարից: Դիոգենեսն անդադար աղաչում է իր հորը՝ Զեւսին՝ Ամպելոսին կյանք պարգեւելու խնդրանքով: Զեւսը մահացած Ամպելոսին փոխակերպում է խաղողի վազի, որում խտացված էր հողի հյութը: Այդ օրվանից Դիոգենեսն սկսում է շրջել աշխարհով մեկ՝ սովորեցնելով մարդկանց խաղողից հրաշալի ըմպելիքը պատրաստելու արվեստը:

Առասպելից էլ՝ խաղողի հունահայտնի էին ողջ Եվրոպայում:

Միջնադարյան Ֆրանսիայում գինեգործությունը համաշխարհ զբաղմունքի էր վերածվել, այնպես որ, ի հայտ եկավ նաեւ գինու մի նոր տարատեսակ՝ շամպայնը: Սրա հեղինակն դարձավ Օրվիլյեր աբբայության մի հոգեւորական: Դե, իսկ Եվրոպայի ամենաարեւմտյան թերակղզի գինի բերել էին դեռեւս փյունիկեցիները: Ու չնայած արաբական տիրապետությանը, գինեգործությունը հրաշալիորեն կարմասավորվի Իսպանիայում՝ տալով խերես եւ մադերա տեսակի աշխարհահռչակ գինիներ:

Ի՞նչ է գինին: Ի՞նչ ուժ ունի այդ ըմպելիքը, որ լինելով մարդու ամենահին արարումներից մեկը, նրա հետ անցել է քաղաքակրթության ողջ պատմության միջով՝ որեւէ պահի չդադարելով լինել միաժամանակ թե՛ ամենանուրբ ճաշակի, թե՛ մարդու վայրի բնազդների զարթուցիչ: Ի վերջո, ի՞նչ է գինին այսօր՝ իր անցած երկար ճանապարհի արդյունքում:

...ցուցիչ նրբերանգներ է հաղորդում գինուն: Ու հետո միայն լցնում շշերը:

Բարդ պրոցես է ոչ միայն գինի ստեղծելը, այլեւ պահելը:

Գինին սովորաբար լցվում է մուգ ապակյա շշերի մեջ, որպեսզի լույսը չխանգարի շշում էլ շարունակվող հասունացման ու հնացման պրոցեսին:

Երկար ժամանակ գինին պահելու համար, որ ենթադրում է 5-20 եւ ավելի տարի, անհրաժեշտ է մառան: Ավելին, անհրաժեշտ է գրագետ պատրաստված մառան, որում հաշվի են առնված այնպիսի գործոններ, ինչպիսիք են մթության աստիճանը, ջերմաստիճանը, խոնավությունը, օդի բաղադրությունը:

Ինչպես արդեն նշել ենք, գինին սիրում է մթություն, քանզի այս ըմպելիքը կենդանի օրգանիզմ է, որ փոխակերպվում է ու կատարելագործվում անգամ մեր գավաթներին սպասելիս: Գինին սիրում է նաեւ +10-14o C ջերմաստիճան եւ մշտական օդափոխության են-

տեսակները: Սեղանի գինիներն ստացվում են թթվեցման պրոցեսում առանց լրացուցիչ սպիրտ ավելացնելու: Եվ պարունակած շաքարի աստիճանին համապատասխան լինում են չոր, կիսաչոր եւ կիսաքաղցր:

Արմատիզացված գինիները թթվեցման ընթացքում հագեցվում են լրացուցիչ նրբերանգային համերով: Թունդ կոչվող գինիներին էլ թթվեցնելիս հատուկ սպիրտ է ավելացվում: Իսկ ածխաթթվով հագեցվածների ընտանիքի ամենահայտնի ներկայացուցիչը շամպայնն է՝ իր տարատեսակներով:

Գինու տեսակից բացի այլ բնույթի ինֆորմացիա եւս կարելի է իմանալ, ասենք, շշին ամրացված պիտակից: Այսպես, ֆրանսիական գինիները կարող են պարունակել «Vin de Pays» գրությունը, որը նշանակում է, թե պատրաստված է խիստ նպաստավոր համբավ ունեցող այգիների խաղողից: Իսկ խաղողի այգիները Եվրո-

սպիրտի, նաեւ գլյուկոզայի, ֆրուկտոզայի, եթերային յուղերի, 24 միկրոտարրերի ու այդպիսի գրեթե 600 բաղադրիչի հետ: Ու այդ 600 բաղադրիչը մեր օրգանիզմում նպաստում են նյութափոխանակությանը, ավելացնում բարենպաստ խոլեստերինի քանակությունը եւ կրճատում վնասակարինը: Պաշտպանում են սրտանոթային հիվանդություններից, վերջին ուսումնասիրությունների համաձայն՝ նաեւ քաղցկեղի որոշ տեսակներից, ինչը, սակայն, բժիշկները դեռեւս չեն կարողանում բացատրել: Այս ամենը՝ գինու պարբերական, բայց չափավոր օգտագործման դեպքում: Այնպես որ, եվրոպացի բժիշկները խորհուրդ են տալիս տղամարդկանց խմել օրական 2-3 գավաթ գինի, կանանց՝ 1-2 գավաթ:

Ամենաշատը գինի խմում են ֆրանսիացիները, արտահանում՝ իտալացիները

Ֆրանսիացիները գինու պարբերական, չափավոր օգտագործմամբ առաջին տեղում են աշխարհում: Նրանք առաջին տեղում են նաեւ արտադրությամբ: Այսպես, աշխարհի խաղողի այգիների քառորդ մասը բաժին է ընկնում ժամանակին նրբացած գալլերի ժառանգներին՝ 12 մլն հեկտար: Բայց գինու արտահանման գծով առաջատարն Իտալիան է: 3-րդ տեղում Իսպանիան է: Գերմանիան եւս նշանավոր է: Իսկ Անգ-

կան, այնուհետեւ միջազգային անվանումը՝ ամպելոս:

Բայց դեռ ավելի վաղ գինուն ծանոթ էին շումերները, եգիպտացիները, բաբելոնցիները: Հնագետները գինեգործությամբ զբաղվելու սկզբնական սահմանը նշում են մեզանից 5-7 հազարամյակ առաջ, չնայած այդ ժամանակների ըմպելիքը գինու մասին մեր այսօրվա պատկերացումներին քիչ է համապատասխանում: Շումերները, օրինակ, չունենալով խաղողագործության համար նպաստավոր բնաշխարհ, գինի ներմուծում էին Հայկական լեռնաշխարհից: Այդ պատճառով էլ գինին համարում էին շքեղություն եւ արքաների մենաշնորհ:

Ի տարբերություն թվարկված երկրների, Չինաստանում եւ Ճապոնիայում, չնայած իրենց անտիկ ծագման...

Խաղողի վազից մինչեւ շշեր

Այսօր ամպելոսի մի քանի հազար տարատեսակ է հայտնի: Բայց որակյալ գինի պատրաստելու համար պիտանի տեսակները շատ ավելի սահմանափակ են՝ շուրջ 300 անուն: Գինու հասկանիշներն սկսվում են հենց խաղողի վազից: Այսպես, այդ հրաշալի ըմպելիքի որակի կարեւոր գործոններից է վազի տարիքը: Գինու դեպքում գրեթե միշտ գործում է «որքան հին, այնքան լավ» սկզբունքը: Որակյալ գինի ստանալու համար վազի արմատները պիտի խորը լինեն (ի դեպ, չոր, քարքարոտ հողի), որպեսզի քաղեն նրանից նախասկզբնական ուժ: Այլապես կխեղվի գինու էությունը: Գինու նյութ դարձող խաղողի տեսակ-

Սխալ մատուցված գինին կարող է փչացնել կերակուրը

Նախ, գինին ունի մի քանի թշնամիներ, որոնք կարող են «սպանել» գինու համը: Դրանք են ծխախոտի ծուխը, քացախը, շատ յուղոտ կերակուրը, վանիլը, մաքուր շոկոլադը եւ այլն: Բացի այդ, անհրաժեշտ է նաեւ գինու որոշակի տեսակի եւ կերակուրի ճիշտ համադրություն: Բարդ համերով կերակուրները պահանջում են պարզ համով գինի եւ ընդհակառակը: Այսպես.

- ուտելուց առաջ, ախորժակը գրգռելու համար մատուցում են ապերիտիվ (թեթեւ գինի՝ հավելած մրգի կտորներով),
- նախուտեստների, մսի եւ ձկան թեթեւ կերակուրների հետ՝ սպիտակ սեղանի գինի,
- բանջարեղենով կերակուրների հետ՝ բնական չոր, կիսաչոր եւ կիսաքաղցր գինիներ,
- ոչխարի, տավարի, թռչնի մսից պատրաստված առաջին ճաշատեսակների, փլավների հետ՝ սեղանի կարմիր գինի,
- մսի եւ հավի արգանակների հետ՝ խերես ու մադերա,
- աղանդերի հետ՝ աղանդերային՝ քաղցր, արմատիզացված գինիներ եւ շամպայնի քաղցր տեսակներ,
- կծու աղցանների, սուր կերակուրների հետ՝ թունդ կարմիր կամ սպիտակ գինի,
- ծովային ուտեստների հետ՝ նուրբ համով սեղանի սպիտակ գինի,
- ծանր կերակուրների հետ՝ թունդ գինիներ, խերես, մադերա,
- ձկան տաք կերակուրների հետ՝ սպիտակ չոր գինի,
- մսի երկրորդ ճաշատեսակների հետ՝ կարմիր չոր գինի:

Գինու մատուցման էթիկան եւ օժանդակ պարագաները

Գինին տանը նպատակահարմար է պահել սառը տեղում: Բայց մատուցելուց առաջ կարմիր գինիները պիտի տաքացնել մինչեւ 16-20o C ջերմության: Սեղանին գինու շիշը պիտի դնել բացված վիճակում, որպեսզի խմելուց առաջ ըմպելիքը հաղորդակցվի օդի հետ: Հասարակ, սակավ հնորակ գինիները կարելի է մատուցել նաեւ գրաֆինով:

Գավաթի մեջ գինին պիտի լցնել նրա 1/3-ից ոչ պակաս, բայց ոչ ավելի, քան կեսը: Սա արվում է, որպեսզի խմելուց առաջ բաժակը հնարավոր լինի շրջանաձեւ շարժել ձեռքում եւ ըմբոշխնել գինու համը:

Գինին նորից լցնում են գավաթի մեջ միայն այն ժամանակ, երբ վերջինս ամբողջությամբ դատարկվում է: Լցնելիս շիշը բռնում են ձեռքի ողջ ափով, պիտակի վերին մասին հավասար: Լցնելիս շիշը չեն կպցնում բաժակին: Իսկ ինչպիսի՞ն պիտի լինեն գավաթները: Սրանց համար նախընտրելի է նուրբ, թափանցիկ ապակին (ամենաթանկարժեքը գերմանականն է), որպեսզի գինին մեզ ներկայանա իր ողջ մաքրությամբ ու գունային նրբերանգներով: Գավաթի ոտքի երկարությունը գինիների համար պիտի լինի 14-16 սմ, շամպայնի համար՝ 18-19 սմ բարձրությամբ:

Գինուն վերաբերող օժանդակ պարագաներից կարեւոր է խցանահանը: Սա պիտի տեղադրել խցանի ճիշտ կենտրոնում, այլապես վերջինս փշրվում է ու լցվում գինու մեջ: Կարեւոր մի պարագա եւս, կամ նույնիսկ՝ արարողակարգ: Սովորաբար գինին մատուցելիս նախեւառաջ լցվում է տանտիրոջ գավաթը: Եվ միայն նրա հավանությունից հետո գինին մատուցվում է հյուրերին:

նը, խաղողագործությունն ու գինեգործությունը պատմության ընթացքում ոչ միանշանակ ճակատագիր են ունեցել: Այս երկրներում պարբերաբար արգելվել են ոչ միայն գինու արտադրությունն ու օգտագործումը, այլեւ վերացվել են խաղողի այգիները:

Իսկ, ասենք, հին հռոմեացիներն այդչափ անխնա չէին, եւ կայսերական որոշմամբ գինին մտնում էր անգամ ստրուկների սննդաբաժնի մեջ: Այնուհետեւ գրավելով Եվրոպան, հռոմեացիներն այստեղ բերեցին նաեւ գինու կուլտուրան: Հռոմեական կայսերից մեկն իր հուշերում գրում է, թե գալլերը (ֆրանսիացիների նախնիները), ծանոթանալով գինու հետ՝ առավել նրբացան, մեղմացան ու սկսեցին քաղաքակիրթ կենսակերպ վարել: Իսկ գերմանացիներն էլ, վախենալով կրկնել գալլերի օրինակը, իրենց երկրում գինին խստիվ արգելեցին: Սա անտիկ շրջանում, քանզի արդեն միջնադարում գերմանական գինիները

ներից ամենահայտնիներն են սպիտակ՝ ֆրանսիական շարդոնեն, սավինյոն բլանը, մուսկատը, գերմանական ռիսլինգը, կարմիր՝ պինո նուարը, մերլոն, գրենաշը: Խաղողի այս եւ շատ այլ տեսակներ գինու վերածելու համար նախ առանձնացնում են խաղողի հատիկներն ու թթվեցնում երկաթյա հատուկ կաքսաների մեջ: Քիմիական այս բարդ պրոցեսը, որ մեր ըմպելիքի ստացման հիմքերի հիմքն է, պահանջում է +12-14 o C ջերմաստիճան եւ առնվազն 9-15 օր: Այս ժամանակ էլ որոշվում է գինու բնդությունը՝ կախված թթված մասսայում շաքարի պարունակությունից: Այնուհետեւ, եթե խոսքը երիտասարդ, էժանագին գինիների մասին է, թթված մասսան տեղափոխվում է ֆիլտրող կաքսաներ, այստեղից էլ՝ շշեր: Իսկ թանկարժեք գինիների համար մասսան շարունակում են պահել կաղնու տակառներում, քանի որ կաղնին լրա-

բարկվող պահոց: Գինուն անհրաժեշտ է նաեւ հորիզոնական դիրք, որպեսզի բնական խցանն անընդհատ թրջվի, չչորանա, որ գինին չշփվի օդի հետ, քանի որ սա էլ է փոխում ըմպելիքի լավագույն հատկությունները:

Գինիներն ունեն խիստ դասակարգում

Սովորաբար մեր կիրքն այդ ըմպելիքի հանդեպ ուղիղ համեմատական է նրա տարիքին: Այս առումով մինչ մեկ տարեկան գինիները կոչվում են հասարակ, առնվազն մեկ-երկու տարեկանները՝ տեսակավոր, իսկ առավել հին գինիները՝ կոլեկցիոն:

Ըստ որակային հատկանիշների, գինիներն առանձնացվում են ածխաթթվով հագեցվածների եւ չհագեցվածների: Վերջիններս, որոնք կոչվում են նաեւ «լուռ» գինիներ, ներառում են սեղանի արմատիզացված եւ թունդ

պայում ընտրվում են ծայրահեղ նախանձախնդրությամբ: «Appellation d'origine controlee» գրությունը կրում են ամենաթանկարժեք կոլեկցիոն գինիները: Գրությունը պարզաբանում է, որ գինին անցել է պետական համապատասխան կոմիտեի քննությունը՝ խաղողի վազից մինչեւ շշերում հայտնվելը: Նման դասակարգում է գործում նաեւ իտալական, իսպանական, գերմանական գինիների դեպքում:

«Ծեր մարդիկ ավելի շատ են, քան ծեր բժիշկները»

Ֆրանսիացիներն այս ասացվածքով կամենում են ապացուցել գինու օգտակարությունը: Եթե ասվածային համարվող հեղուկը դիտարկենք առավել պրագմատիկ լույսի ներքո, ապա գործ ունենք 80 տոկոս կենսաբանորեն մաքուր ջրի, 8,5-15 տոկոս

լիան եվրոպական ամենահյուսիսային երկիրն է, որտեղ ստեղծվում է գինի, բայց շատ տարածված զբաղմունք չէ:

Գինի այսօր արտադրում են նաեւ Ճապոնիան, Ավստրալիան, անգամ աֆրիկյան իսլամական պետություններ՝ արտահանելու նպատակով: Աշխարհում ճանաչված են վրացական գինիները, որոնք համարվում են էնդեմիկ խաղողից ստացված միակ տեսակներն աշխարհում, քանի որ խաղողի եվրոպական տեսակները պատվաստումների արդյունք են: Աստիճանաբար հայտնի է դառնում մեր՝ հայկական գինին, որը կար նաեւ հնագույն ժամանակներում:

ՍԻՆԹ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

Նյութը պատրաստելիս օգտագործվել է ինտերնետային www.vinum.ru կայքը

Հեռուստածրագրեր

3 ապրիլ, չորեքշաբթի

Հ1

08.00 9.20 Առաջին ծրագիր
09.00 13.00, 17.00, 21.00, 24.00, 1.20, 1.25 Հայլուր
10.30 Մարզաշխարհ
11.00 18.00 «ՍԻՐՈ ԿԱԽԱՐԴԱՆՔ»
11.45 0.20 Կեսգիշերային ճեղքում-բաց
12.40 Բարի ախորժակ
13.20 Ռուբիկոն+
17.20 Մուլտֆիլմեր
17.35 Իմ սեր, իմ հավաս, իմ եկեղեցի
19.00 Երեկոյան Երևան
19.20 Հարցամարտ
19.50 Մանրամասներ
20.00 Այլուր
20.10 Կարծիք
20.35 Տունտունիկ
21.45 Օրակի նշան
21.50 Ազգային ժողովի նիստում
01.30 ԳՖ «ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՌԵՎՈՎ»

ՊՐՈՄԵԹԵՎՍ

08.00 Բարի լույս, Հայաստան
08.30 9.30, 16.00, 20.00 ԼՐԱԲԵՐ
10.00 18.00 «ԿԱՆԱՅՔ ԼՈՂԱՓԻՆ»
11.55 Նե Նա
11.20 Կոմերցիոն ծրագիր «Ակցենտ»
12.00 ԳՖ «ՄՈՒՄԻԱ»
16.20 Բնության դարտակ
16.45 Մուլտֆիլմ
17.00 Ռուսական բալետի աստղերը
17.10 Բլում-Բլում պատմություններ
17.30 Եռաֆազ
19.00 Civilis
19.25 Դեղատոմս
21.00 «Նոր հայերի» հյուրերը
21.35 Հասցեն՝ Հայաստան
22.00 Այլ աստղեր.Իրինա Պոնարովսկայա
22.45 Համերգ
23.15 1-02
23.30 ԼՐԱԲԵՐ (ՄԻՐ)
24.00 ԳՖ «ԹՈՉՈՂ ՌԱԶՄԻԿ ԲԻՇՈՒՆՄՈՆ»

Կ

19.30 Մուլտֆիլմ
19.50 22.00 Բախտացույց
20.00 ԳՖ «ԿԱՐՄԻՐԸ ԵՎ ՍԵՎԸ»
22.05 Գիտաստղեր
22.40 ԳՖ «ԴԺՈԽՔԻՑ ՀԱՌՆԱԾՆԵՐԸ»

ԱՐՄԵՆԻԱ

08.30 15.00, 18.00, 20.30, 1.30 Ժամը
09.00 21.00 CNN
09.15 22.00 Համերգ
09.30 15.30 Մուլտֆիլմ
11.00 Հայրենիք - Սփյուռք
11.25 19.40 Ինչպե՞ս ես, բարեկամ
11.40 20.00 Ավտոաշխարհ 2000
12.00 18.30 «ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԿԱՊԵՐ»
13.00 Բլից
13.30 ԳՖ «ՄԱԹԻԼԴԱ»
16.30 Բումերանգ
17.30 Կոմպյուտեր ժամ
21.30 Բլից
22.40 Բեռնարդ շոու
23.30 ՈՒԵՖԱ.Չեմպիոնների լիգայի խաղարկություն
02.00 ԳՖ «ԱՆՋԵԼԱՅԻ ԱՃՅՈՒՆԸ»

(Շանթ)

08.00 9.00, 10.00, 12.00, 15.00, 18.00, 20.00, 22.00, 1.00, 3.00 ՀՈՐԻԶՈՆ
08.15 1/52.սպորտային ծրագիր
08.45 21.45 Նոստալջիզ
09.15 19.00 «Սատանայի ճուտը»
10.15 17.15 «Լողափ»
11.00 15.15 ՄՍ «Կատաղած Ձեք ծովահենը»
11.20 15.45 ՄՍ «Երկաթե մարդը»
11.40 16.15 ՄՍ «Տիկ հերոսը»
12.15 18.15 ՎՖ «Պատմության ալիք»
13.00 19.45 Օրվա հյուր
13.10 Ցերեկային կինոսեանս
14.30 22.40 Պատահական վկա
16.45 «Դարման եւ Գրեգը»
20.15 «Կանգառ ըստ պահանջի»
21.00 ՄՖ «Սիմփսոններ»
21.30 Ծով-ից ծով Հայաստան
23.10 1.30 Գեղ.ֆիլմ

Ա1+

07.35 18.30, 1.10 Ա1+ֆուտբոլ
07.45 9.45, 11.45, 13.45, 15.45, 17.45, 19.45, 21.45, 23.45, 1.45 Այբ-Ֆե
08.00 12.00, 13.30, 16.55 Այբ-Ֆե - տեղեկատու
08.05 18.05 Մուլտսերիալ
08.25 Դասական երաժշտության համերգ
08.45 18.45, 20.45, 22.45, 0.45 Այբ-Ֆե+
08.55 16.00 «Սինյորա»
10.00 «Ներկապնակ»
10.30 15.15 Մուլտֆիլմ
10.45 16.45 Նոյյան Տապան
11.00 20.00 «Իմ բոլոր զավակները»
12.05 18.50 «Էլո-Փոյնք»
12.30 Նվագում է Բոբ Ջեյմսի եռյակը
12.45 20.55 «Բոնիր գողին»
13.35 Երգում է Ռ.Մարտինը
13.55 ԳՖ «Պատմություն անհայտ դերասանի մասին»
17.00 Երգում է Լ.Սթենդֆիլդը
17.10 Ավետիս
18.00 19.55, 20.50, 23.05 Այբ-Ֆե - բիզնես
19.15 «Իմ սիրելին եւ ես»
22.15 P.S(c)
23.00 Գլխավոր թեմա
23.10 1.20 Ա1 + մամուլ
23.20 ԳՖ «Մոլեգնած Անժելիկան»
01.30 Երգում է Էնյան
02.00 ԳՖ «Դինամիտ»
03.15 Յաննիի համերգը
03.30 ԳՖ «Դիմահար կրակոց»
05.05 «Բրեքեր Բրադրզ» խմբի համերգը
05.55 ԳՖ «Ա» նախագիծը»

ԵՐԵՎԱՆ

07.00 Տրամադրություն.TB
09.30 Առավոտ
11.00 Օրը
12.00 Հ/ք «Ակցենտ»
12.30 «ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳՅԱՆ ԳԱՂՏՆԻՔՆԵՐ».TB
13.35 Տարեգիրք.TB Մոսկվա
14.30 Էլիտար շրջան
15.00 1.10 Իրադարձություններ.TB
15.15 «ՏԵՍՈՒՉ ԿԵՍՏԵՐԸ».TB
16.20 Սպորտ +
17.40 22.30 Գեղ.ֆիլմ
19.00 Դպրության ողողանջներ
19.30 Բուրգ
20.00 «ԱՌԱՆՑ ՍԻՐՈ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ».TB
20.45 ՄՖ մեծահասակների համար
21.00 Հարցերի տաղավար
21.30 Այս երեկո, այս ժամին
Ավարտին Գիշերային կինոսրահ

ԱՎԵՏԻՍ

07.00 13.00 Մուլտսերիալ
07.30 Գլուխն ուսերին
07.45 13.20 Ձեզ համար, այգեգործներ
08.00 9.00, 20.30, 22.30 Բարի լույս
08.30 9.20, 19.30 Մուլտֆիլմ
10.00 19.50 Արցախյան ողողանջներ
10.30 20.45 Ո՞վ է քեզ կանչում
10.40 Մեր համերգասրահում
11.30 6.00 «ՉՈՐՍ ՏԱՆԿԻՍՏ ԵՎ ՄԵԿ ՇՈՒՆ»
12.40 Դարձիր հերոս
13.35 23.55 «ԲԱԼԶԱԿԻ ՄԵԾ ՍԵՐԸ»
14.50 1.20 7-րդ բարձրագույն թատերական պարգեւատրում «Ոսկե Սոֆիտ»
16.00 ՄՍ «Լինում է, չի լինում մի փոքրուղ»
16.30 1.00, 5.40 Պարզապես երգ
16.55 QP ալիք
17.25 2.25 ԳՖ «ԸՆԹԱՑՔ ՏԱՆՁԱՆՔՆԵՐԻ ՄԻՋՈՎ»
19.00 24 ժամ գավառական կյանքից
21.00 Գեղ.ֆիլմ
22.45 Հեռուստակամուրջ
23.30 «ՄԱՐԴԸ ԵՎ ԾՈՎԸ»
03.35 ՄՖ մեծահասակների համար
03.50 Կրկես, միայն կրկես
04.20 Իրավունքի այբուբենը
04.55 «ՎԵՆԵՏԻԿԸ ՉՈՒՌԱՆԸ»

ԱՐՄԵՆԱԿՈԲ

11.00 Համերգային ծրագիր
12.00 Մուլտաշխարհ
16.00 Համերգային ծրագիր
17.05 Մ/Ֆ «Նինձյա կրիաների արկածները»
18.40 Վ/Ֆ «Լռության տաճարները»
19.00 «16»
20.00 «Հանդիպում»
20.30 «Ծափիկ-ծափիկ»
21.00 «Կուկուռիկ»
21.30 Գ/Ֆ «Հրաշալի յոթնյակը»
23.20 Համերգ. երգում է Ալլա Պուգաչովան
23.45 Գ/Ֆ «Անզուգական ամուսինը»

ՀԱՅՐԵՆԻՔ

8.00 Մ/Ս «Թոմը եւ Ջերին»
8.15 Վերկացիկ
8.30 Մ/Ֆ «Ճանապարհ դեպի Էլդորադո»
10.00 Գ/Ֆ «Ազատեք Վիլլիին» (3-րդ սերիա)
11.25 Մ/Ս «Կազակները»
13.30 Գ/Ֆ «Ծուռ հայելիների թագավորությունը»
14.45 Մ/Ֆ «Պոչեր»
15.00 Մեր հայրենիքի պատմությունը
15.20 Մ/Ս «Վինի Թուխ»
16.00 Գ/Ֆ «Սիրելիս, մենք մեզ փոքրացրել ենք»
17.10 Մ/Ֆ «Թուրը քարում»
18.30 Մուլտծրագիր
19.00 Աստղածաղիկ
19.30 Վ/Ֆ «Վայրի բնության բազմազանությունը»
20.00 Մուլտծրագիր
20.45 Մեր հայրենիքի հեքիաթները
21.00 Գ/Ֆ «Մեծ մրցավազք» (2-րդ սերիա)
22.10 Մ/Ֆ մեծահասակների համար
22.30 Համաշխարհային երաժշտության գանձարան (MTV-դասական)

ՍԻՆԵՄԱՔՍ

00.25 Երկակի խաղ
01.55 Կեղտոտ, փոքրիկ գաղտնիք
03.25 Սքին պատմություններ բոլորի համար
04.50 Ցույց տուր ինձ սեր
06.15 Դանսքոնը հայտնվում է
07.35 Բուժարար Ադամսը
09.25 Ուղեւորություն դեպի Երկրի կենտրոն-1
11.00 Ոսկե փամփուշտ
12.55 Հոգեւորականի կինը
14.55 Պայքարի դաշտը՝ Երկիր
16.45 Հինգերորդ տարրը
18.50 Սառոյան եղբայրներ
20.35 Ֆրենկի եւ Ջոնի
22.30 Փոխարինողը

ОРТ

07.00 Բարի լույս
10.00 13.00, 16.00, 19.00 Նորություններ
10.15 «ՍԻՐՈ ԵՐԿԻՐԸ»
11.15 Ծիծաղի համայնապատկեր
11.45 21.00 Ռուսական ռուլետկա
12.40 Երալաշ
12.50 Գրքամոլություն
13.15 23.40 Է.Ռաձինսկի.«Արկածախնդիրների ոսկեդարը»
14.00 Ռուսական էքստրիմ
14.25 ԳՖ «ՈՐՏԵ՞Ղ ԷԻՐ, ՈԴԻՍԵՎՍ»
16.15 Մուլտայբուբեն
16.35 100% ծրագիրը
17.00 22.35 «ՇԵՂՎԱԾԸ»
18.00 Մեծ լվացք
19.25 Կուռքեր
20.00 Սերիալ «ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԿԱՊԵՐ»
22.00 ԺԱՄԱՆԱԿ
00.30 Գիշերային «ԺԱՄԱՆԱԿ»
01.05 Ֆուտբոլում
01.30 Գիշերային հերթափոխ

РТР

06.50 7.50, 8.50, 9.50, 21.35, 0.20 Լուրեր - Մոսկվա
07.00 8.00, 9.00, 10.00, 12.00, 15.00, 18.00, 21.00, 24.00 Լուրեր
07.10 Ուղղակի եթեր օրացույց
07.15 8.30 Ընտանեկան նորություններ
07.25 Հերթապահ բաժանմունք
07.30 14.45, 18.30 Ազդագիր
07.40 9.30, 18.20 Ճանապարհային պարեկ
08.10 18.40 PTP-ի փորձաքննությունը
08.20 Ազգային եկամուտ
08.25 15.20 Լուրեր-սպորտ
08.40 9.40 Նախաբան
09.10 Սեփական բառերով
09.15 Մոսկվա - Մինսկ
10.10 ՎՍ «Գիտություն գերբնական մասին»
11.10 ԳՖ «ՀԱՎԻՏՅԱՆ ՔՈՆԸ»
12.20 «ՍԱՆՏԱ ԲԱՐԲԱՐԱ»
13.05 Իմ ընտանիքը
14.00 Ինչ է ուզում կինը
14.30 Մուլտսերիալ
15.25 «ՎԵՐԱԴԱՐՁ ԵԴԵՄ»
16.25 «ՎԱՅՐԻ ՀՐԵՇՏԱԿԸ»
17.20 «FM-Ը ԵՎ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՆԵՐԸ»
18.50 «ՎԵՆԵՐԱՅԻ ՀԱՅԵԼՈՒ ՄԵՋ»
19.50 «ԿՈՄԻՍԱՐ ՌԵՔՍ»
20.50 Բարի գիշեր, փոքրիկներ
21.55 «ԵՐԵՔՆ ԸՆԴԴԵՄ ԲՈԼՈՐԻ»
22.55 «ՏՈՒՐԵՑԿՈՒ ՔԱՅԼԵՐԳԸ»
00.30 Սենատորների ակումբ
01.05 ԳՖ «ԻՎԱՆԻ ՄԱՆԿՈՒԹՅՈՒՆԸ»
02.45 Կինեսկոպ

НТВ

07.00 7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 9.30, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 20.00, 23.00 Այսօր
07.05 7.35, 8.10, 8.35, 9.10, 9.35 Առավոտ
09.50 20.35 «ՔԱՂԱՔԱՑԻ ՊԵՏ»
11.25 18.45 Ընչաքաղցություն
12.05 Բնասերի ճանապարհորդությունը
12.30 Միջավայր
13.20 ԳՖ «ԵՍ ՄԵՂԱՎՈՐ ԵՄ»
15.20 «Դոմինոյի» սկզբունքը
16.40 19.35 Քրեական գործ
17.30 21.40 «ՀԵՌԱՎՈՐ ՈՒՂԵՐԹՆԵՐԻ ՎԱՐՈՐԴՆԵՐԸ»
23.35 Ֆուտբոլ.ՉԼ Զ եզրափակիչ.«Լիվերպուլ»-«Բայեր»
01.35 3-րդ խաղակես

Արժեթղթերի գնման/վաճառքի համար դիմել Հայաստանի Ֆոնդային Բորսայի անդամ բրոքերային ընկերություններին

Աէրոբրոք ՍՊԸ
ք. Երևան,Կոմիտաս 22/50
Հեռ.՝ 222725, 278469

Ալիխանյան Բրոքեր ՍՊԸ
ք. Վանաձոր, Գ.Լուսավորչի 45ա
Հեռ.՝ (051) 40297

Ալինվեստ ՍՊԸ
ք. Երևան, Ռոստոմյան 21, բն. 41
Հեռ.՝ 454112, (09) 429412

Ալս Էրզրումցի ՍՊԸ
ք. Վանաձոր, Տիգրան Մեծի 71/27
Հեռ.՝ (051) 22422

Ամերիա Ինվեստ ՓԲԸ
ք. Երևան, Բաղրամյան պող. 6, բն. 2
Հեռ.՝ 524040, 524140, 258899

Այտի Բրոկ Դիլ Տրաստ ՍՊԸ
ք. Երևան,Հալաբյան 47, բն. 31
Հեռ.՝ 348837

Արդշինբրոք ՍՊԸ
ք. Երևան, Թումանյան 28/20
Հեռ.՝ 542674

Արժեթղթերի Կենտրոն ՍՊԸ
ք. Երևան, Հանրապետության 5բ
Հեռ.՝ 525801, 581578

Արմենբրոկ ՓԲԸ
ք. Երևան, Կորյունի 19/1
Հեռ.՝ 528986

Երևան-Բրոքեր ՍՊԸ
ք. Երևան, Թումանյան 32, բն. 16
Հեռ.՝ 521389, (09)400699

Էյ-Բի Սեքյուրիթիզ ՍՊԸ
ք. Երևան, Մաշտոցի 40ա/1
Հեռ.՝ 532829, 532815

Էտալոն Ինվեստ ՍՊԸ
ք. Երևան, Փավստոս Բյուզանդի 97
Հեռ.՝ 539525

Կապիտալ Ինվեստ ՍՊԸ
ք. Երևան, Ազատամարտիկների 7
Հեռ.՝ 526417

Կապիտալ-Մենեջմենթ ՓԲԸ
ք. Երևան, Ամիրյան 2/8
Հեռ.՝ 560138

Մ.Գ.Ս. ՍՊԸ
ք.Գյումրի, Աբովյան 242-1
Հեռ.՝ (041) 22184, (051) 23109

Պրիվատ Ինվեստ ՓԲԸ
ք. Երևան,Նալբանդյան 50/26
Հեռ.՝ 521812, 521051, 528778

Ռենեսա ՓԲԸ
ք. Երևան, Վարդանանց 13
Հեռ.՝ 54-45-27

Վրինկո ՍՊԸ
ք. Երևան, Ամիրյան 24, բն. 5
Հեռ.՝ 531805

Տոնտոն ՍՊԸ
ք. Երևան, Դեղատան 2
Հեռ.՝ 545477, 545407

ՍՓՅՈՒՌ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳՈՐԾԱՐԱՐ ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ
590000 + ԱՆՎՃԱՐ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ → www.spyur.am www.yellowpages.am

Armex
Հայաստանի Ֆոնդային Բորսա
Armenian Stock Exchange

2002 թ. ապրիլի 2-ի առեւտրային նստաշրջան

ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ԳՆԱՆՇՈՒՄ

Թողարկող Issuer	Հապ. ABBR	Ցուցակ Listed	Գնում* Bid: լավագույն գին Best price	Գնում* Bid: միջ. կշռ. գին Avg. price	Գնում* Bid: քանակ Total qnt.	Վաճառք* Ask: լավագույն գին Best price	Վաճառք* Ask: միջ. կշռ. գին Avg. price	Վաճառք* Ask: քանակ Total qnt.	Կատարված գործարքներ Transactions: նվազ. գին Day low	Կատարված գործարքներ Transactions: առավ. գին Day high	Կատարված գործարքներ Transactions: միջ. կշռ. գին Avg. price	Կատարված գործարքներ Transactions: փոփ.% Avg%	Կատարված գործարքներ Transactions: ծավալ Volume
ԱՐԹԻԿԻ ԿԱՐԻ Ֆ/Ա	ATKF	B	-	-	-	-	-	-	2,000.0	2,000.0	2,000.0	-	72[illegible]
ԵՐ. ԺԱՄԱՑՈՒՅՑԻ ԳՆ	ERJG	B	-	-	-	-	-	-	2,010.0	2,070.0	2,022.0	[illegible]	[illegible]

* Չբավարարված գնման/վաճառքի (պահանջարկի/առաջարկի) հայտերը առեւտրային նստաշրջանի փակման դրությամբ: [illegible] 4 նիշից հետո նշ-
** 4 նիշից բաղկացած հապավումը բաժնետիրական ընկերության հասարակ անվանական բաժնետոմսի հապավումն է: Արտոնյալ բաժնետոմսի [illegible] վում է P եւ արտոնյալ բաժնետոմսերի տվյալ դասին շնորհված համարը: ՄՊԸ-ի բաժնեմասի դեպքում 4 նիշից հետո նշվում է CO:

Տեղեկությունները ներկայացվում են ՀՖԲ-ում ցուցակված այն արժեթղթերի վերաբերյալ, որոնցով տվյալ առեւտրային նստաշրջանի [illegible] գրանցվել է գնման/վաճառքի հայտ կամ գործարք: Բոլոր գները ներկայացված են ՀՀ դրամով: [illegible] 15-ը եւ վերջին օրվան հաջորդող աշ-
ՀՖԲ-ում ցուցակված բոլոր արժեթղթերի գնանշումները ամփոփ տեսքով հրապարակվում են ամսական 2 անգամ՝ յուրաքանչյուր [illegible] խատանքային օրը:
Այլ տեղեկությունները հրապարակվում են ինտերնետային կայքում՝ www.armex.am

© Armex

ԱՍՏՂԱգուշակ 3 ապրիլ

ԽՈՅ

Զգուշությամբ վերաբերվեք ամեն տեսակ համատեղ գործողություններին: Ծրագրերի պատահական կամ անիրագործելի բնույթը ձեզանից անկախ պատճառներով կարող են հանգեցնել ապարդյուն ջանքերի գործադրման կամ ֆինանսական կորուստների: Նախընտրելի է անհատական գործունեությունը:

ՑՈՒԼ

Աշխատանքն այսօր կպահանջի մեծ ջանքեր, անսովոր հայացք սովորական պարտականությունների նկատմամբ, յուրօրինակ մոտեցում ծագող նոր խնդիրների լուծմանը: Աստղերը նախազգուշացնում են, որ ձեզ համար փորձությունների ժամանակաշրջանը դեռ չի ավարտվել:

ԵՐԿՎՈՐՅԱԿՆԵՐ

Անցյալի իմաստավորման օր է: Առավել քննադատաբար վերաբերվեք ինքներդ ձեզ: Ընտանիքը կամ մերձավորներից մեկը զգում է ձեր ուշադիր վերաբերմունքի կարիքը: Փորձեք լրացնել այդ բացը: Հակառակ դեպքում դուք կարող եք բախվել լուրջ փորձությունների:

ԽԵՑԳԵՏԻՆ

Մասնագիտական գործունեությունը ձեզանից կպահանջի սովորականից ավելի մեծ ջանքեր: Հստակորեն եւ հանգամանորեն կազմեք օրվա գործողությունների կառուցված ծրագիր եւ մարտավարություն: Անձնական կյանքում աստղերն այսօր որեւէ ճգնաժամային բան չեն խոստանում:

ԱՌՅՈՒԾ

Օրը բերում է ճակատագրի անսպասելի եւ կտրուկ շրջադարձեր: Ուստի խորհուրդ է տրվում պահպանել հանգստություն եւ վերահսկել իրավիճակը, այլապես հնարավոր է հակամարտություն գործընկերների կամ բարեկամների հետ: Հիշեք, որ պատահաբար ոչինչ չի լինում:

ԿՈՒՅՍ

Օրը նպաստավոր է ամուսնության, հղիացման, ընտանեկան հարաբերությունների ներդաշնակեցման համար: Ձեր ներսում բացահայտեք այն մարդուն, ով ուզում է ապրել առանց վախի եւ սիրել առանց ատելության: Մեկընդմիշտ որոշեք, թե ինչն է ձեզ համար առավել կարեւոր:

ԿՇԵՌՔ

Օրը կապված է թյուրըմբռնման, սխալ տեղեկատվության հետ: Այսօր կշեռքները պետք է լինեն առավել շրջահայաց. անտեղի լարվածությունը կարող է վնասել ձեր առողջությանը: Հնարավոր են նպատակի ընտրության, չարականների դավերի կամ ձեր թեթեւամտության հետ կապված սխալներ:

ԿԱՐԻՃ

Այսօր, ավելի քան երբեւէ, կարիճները ստիպված կլինեն նահանջել եւ սպասողական դիրք բռնել: Խորհուրդ է տրվում չմիջամտել իրադարձությունների սովորական ընթացքին. այդ դեպքում տհաճությունների մեծ մասն ինքնաբերաբար կանհետանա: Օրվա վերջում սպասվում է անդորրի զգացում:

ԱՂԵՂՆԱՎՈՐ

Շատ աղեղնավորներ օրը կհիշեն որպես հիասթափության եւ հույսերի խորտակման օր: Աշխատանքի որոնումները թերեւս ավարտվեն անարդյունք: Ձեր ընտրյալների մեջ կբացահայտեք բնավորության այնպիսի գծեր, որոնց մասին անցյալում չէիք էլ կասկածում:

ԱՅԾԵՂՋՅՈՒՐ

Հնարավոր է ինչ-որ տեղաշարժ ծառայողական սանդուղքով, բայց թե որ կողմ՝ վեր թե վար, կախված չի լինի ձեզանից: Ըստ երեւույթին, ինչ-որ մեկը փորձում է ձեզ տհաճություններ պատճառել: Անսասան ոգին եւ սեփական իրավացիության զգացումը վահանի պես կպաշտպանեն ձեզ:

ՋՐՀՈՍ

Օրը լի կլինի դժվարություններով: Ձեր ամբողջ համառությունը, հմայքը, պերճախոսությունը պետք է ծառայեն նախատեսված նպատակին հասնելուն: Այդ դեպքում ծրագրված հանդիպումները, բանակցությունները կամ ուղեւորությունները հաջող կլինեն: Երազները պետք է մեկնել հակառակ ձեւով:

ՁԿՆԵՐ

Ոչ մեկի հետ մի վիճեք, զսպեք ձեզ եւ մանրուքների հետեւից մի ընկեք: Չէ որ կենսական ուժերն այնքան հեշտությամբ են վատնվում, բայց վերականգնվում են մեծ դժվարությամբ: Այսօր հնարավոր են բավական ուժեղ գլխացավեր, այնպես որ ջանացեք զերծ մնալ լարվածությունից:

ԽՈՀԱՆՈՑ

Կերակուր մսով, գինով եւ մանանեխով

1 կգ տավարի փափուկ միսը բաժանել բարակ շերտերի, ծեծել, երկու կողմերին քսել մանանեխ, սեւ պղպեղ՝ ըստ ճաշակի: Մեկ գլուխ սոխը մանրել, ծեծել, 5-6 հնդկական ընկույզը մանրացնել, խառնել սոխին: Ստացված զանգվածը երկու կողմից քսել մսի կտորներին: Դրանք սկզբում թեթեւ կարմրացնել տապակի մեջ, հետո դասավորել կաթսայում, վրան ավելացնել մեկ թեյի բաժակ սպիտակ գինի, եփել մարմանդ կրակի վրա՝ մինչեւ պատրաստ լինելը: Մատուցել սպիտակ գինով՝ ընթրիքին:

1
Լեզվի «արսենալ»
Պոմիդորի ծածուկ
Սորբե գդակ, բայց ոչ բուխարա
Թղթախաղային «պարապուրդ»
Ստախոսի «վնասակար տեսակը»
Հացի «չափման միավոր»
Ոչ գոլային կամ ... հարված
Նավերի խումբ
Լեհախոս տիկին
Ապակի լվանալու ջուր
Հրամանատարական կետ
Աշակերտին «համձնարարվածը»
Հին հռոմեական զորախումբ
Փախչողի երեւացող մասը
Կիեւին ենթակա թերակղզի
Ֆարշը խորոված
Հեղուկ ճաշի պնակ
Ցավի հաջորդական ղըրսեւորում
Երաժշտի «հիերոգլիֆը»
Նախաբնային վիճակ
Քննադատություն, գանգատ
Նյութական կորուստ
Ուկրաինայի ծերակույտը
... Պուգաչովա
Պաղպաղակի ստղանկյուն տեսակ
Ավանդական հագուկապ
ՀՀ «արադասեր» մարզկենտրոնը
Փշոտ «բագուհի»
Զգտում է «Ձիպ» դառնալ
Բանկն այն ընդունում է
Գիրիժոր
Այգեպանի հողափոր գործիք
Քաջ Նազարի «ակամա ձին»
«Չինական» աշխարհամաս
«Սրճագուշակ»
Փիսոյի նախընտրած «գնդակը»
Պահեստների «վերադասը»
Ոչխարի «այլընտրանքային» պոչ
Եռատեբեւ սպորտային ֆիրմա
Փերի բարի, վհուկ ...
Նվազելի, ..., տարբերություն
Նույն անդունդն է
... Ջիհանյան
3
Պահարանի «միավոր»
Արական ցածր ձայն
Դռան ներսի կողպեքը
Ջուլիա Ռոբերտս, Ռիչարդ ...
2
3
Սեւանում «լողացող» ձուկ

Սկանվորդ

Չիուն «դատտիարակող գործիք»

Բուժիչ լորձով «թավշյա» բույս

Եւ օձը, եւ կոկորդիլոսը

Կենդանու քիթ ու բերան

Կարիեսի «թիրախ»

Թթու լավաշ

Եվրոպերիդ, ավստրալոիդ

Եւ կերպաս, եւ քարտեզներ

Սեւ հատապտղի «անտառ»

Արեւելյան բազմոց

Արահետ, կածան

Լեռնային բնակավայր

Թղթերի, թերթերի կապոց

Երեսին հասցվող հարված

Victoria

Տեր, ամուսին

1

Ներկա չէ

Դոնբաս

Գրքի ամենաառաջին «էջը»

Ստույգ քանակաչափ

Ավելի «ավարը»

«... չկա, կմեռնաս, կմոռանաս»

Հրոսակախումբ

Վերարկուի կտոր

Նամագի նախերգանքը

Անանաս արքայախնձոր, բանան ...

Կրակ ու ...

Լինում է ասեղի, լինում է եւ սրտի

Անգլիացու «ամրոցը»

«Տոնավաճառային» կինոթատրոն

Պարապսարապ, ծույլ

Չարուհին կրճատ

Ռեգինա Ռուբովիցկայա

Ջորջ Բայրոն, դուստր

Յունգարական թռչնան պար

Ցորենի եւ ալյուրի «միջնորդը»

Ոչխարի «հոգեպահուստատեղ»

«Պիոներպալատի» սեկցիա

Բաղրամյան, ..., Կոմիտաս

Երբ դառնաս, գինը կիմանաս

Միս, ջուր, աղ, սոխ

Եւ բոչուն, եւ եղեգնի տեսակ

... Փոպինս

Ստալինյան աքսորավայր

Երգահան կոկորդիլոսը

Սնամեջ

Խորվաթ ֆուտբոլիստ ... Բոքշիչ

Կարողի «կտրող կոլեգան»

4

Լոլիտայի նախկին զուգընկերը

Հաստատված կարգ

Գրքերի «ծննդատուն»

«Խիստ կարեւոր» ջութակը

Կինոբարորոն. կարգ, ...

Ֆիննական գյուղական բաղնիք

Ծերեփ

Գրտնակը երկրաչափությունում

5

Այծը պարկի «դերում»

Երեխայի «անիվավոր օրորոց»

«Շոկոլադի» ծառը

Ճիրագի «տան մատուռը»

Արա Գեղեցիկի հայրը

Փոքր վեպ

Լեռնաշղթա Հայկական ...

Մարկոս ... Ալիմյան

Քույր

Որկրամոլի հատկանիշ

Կազակական «վերադաս»

Տրտունջ

Լսարան

Ջութակ, ... Հայրապետյան

Ավազը քարից զտողը

Անանաս, կիվի, կոկոս, ...

Դասընթաց

Հայ գրող Ղազարոս ...

Էմմա Պետրոսյան եւ ...

Նավածող

Պատի հոմանիշը

Բաց կապույտ, լազուր

..., գումարտակ, գունդ

Եղեռն. Բարձր ...

Հեղուկին «Լ. յզական» չափ

2

Որովայն

Բրդյա գլխաշոր

Գլանաձեւ չափաման

Արգանակի անպետք «սերը»

Կիպ մարզահագուստ

Գրացանկը էկրանին

3

Հատված, հատոր, բեկոր

Վերադարձվող տուրք

ARMENTEL

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Արմենտելը տեղեկացնում է, որ 2002 թ. ապրիլի 1-ից ակտիվացվել է բջջային հեռախոսակապի պայմանագրային բաժանորդներին կարճ հաղորդագրություն (SMS) էլեկտրոնային փոստից (E-mail), ինչպես նաեւ ինտերնետային էջից (Web Site) ուղարկելու եւ ստանալու նոր ծառայությունը: Հաղորդագրությունները կարող են ուղարկվել հետեւյալ 3 եղանակով.

✔ Ինտերնետային էջից՝ բջջային հեռախոսի վրա,
✔ էլեկտրոնային փոստից՝ E-mail, բջջային հեռախոսի վրա,
✔ Բջջային հեռախոսից՝ էլեկտրոնային փոստի՝ E-mail-ի վրա: Ինտերնետային էջից եւ էլեկտրոնային փոստով ուղարկվող հաղորդագրություններն անվճար են:

Բջջային հեռախոսից էլեկտրոնային փոստի (E-mail) վրա հաղորդագրություն ուղարկելիս գործում են SMS ծառայության համար սահմանված սակագները՝ համաձայն գործող գնացուցակի:

Ծառայության օգտագործման եղանակները հետեւյալն են՝

1. Հաղորդագրության ուղարկում ինտերնետային էջից՝ բջջային հեռախոսի վրա.

✔ Մուտքագրեք ինտերնետային հետեւյալ հասցեն՝ www.armgsm.am/sms:
✔ «Subscriber Number» դաշտում մուտքագրեք բաժանորդի հեռախոսահամարը (օրինակ՝ 401234):
✔ «Sender Name» դաշտում մուտքագրեք հաղորդագրությունն ուղարկողի անունը
✔ «Text» դաշտում մուտքագրեք ուղարկվելիք հաղորդագրությունը:
✔ Սեղմեք «Send Short Message» կոճակը:

2. Հաղորդագրության ուղարկում էլեկտրոնային փոստից՝ E-mail-ից բջջային հեռախոսի վրա

✔ Բացեք փոստային դաշտը:
✔ Սեղմեք «New Message» կամ «Compose» կոճակը:
✔ «To» դաշտում մուտքագրեք հասցեատիրոջ բջջային հեռախոսահամարը @armgsm.am (օրինակ՝ 401234@armgsm.am)
✔ «Subject» դաշտում մուտքագրեք հաղորդագրության վերնագիրը (օրինակ՝ «Hi»)
✔ Տեքստի դաշտում մուտքագրեք համապատասխան տեքստը (ոչ ավել, ոչ պակաս 130 նիշ)
✔ Սեղմեք «Send» կոճակը

3. Հաղորդագրության ուղարկում բջջային հեռախոսից էլեկտրոնային փոստի՝ E-mail-ի վրա

✔ Բջջային հեռախոսի մենյուից ընտրեք «New SMS» կամ «Messages», կախված հեռախոսի տիպից
✔ Մուտքագրեք հասցեատիրոջ էլեկտրոնային փոստի՝ E-mail-ի հասցեն (օրինակ՝ poghos@armentel.com): Թողեք մեկ համակարգչային բաց (пробел/space)
✔ Մուտքագրեք հաղորդագրության թեման: Թողնել մեկ համակարգչային բաց (пробел/space)
✔ Մուտքագրեք հաղորդագրության տեքստը: Սեղմեք «OK»
✔ Նշեք 999 հեռախոսահամարը: Սեղմեք «OK»

ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Երեւանի քաղաքապետարանի դեսական սեփականություն հանդիսացող հողամասերի վարձակալության եւ օտարման մրցութային եւ աճուրդային հանձնաժողովը հայտարարում է աճուրդ եւ մրցույթ ներքոհիշյալ քաղաքաշինական հողերի վարձակալության եւ օտարման համար հետեւյալ նպատակներով

Մրցույթով վարձակալության տրամադրվող հողամասերի ցանկ

N	Հողամասի հասցեն (գտնվելու վայրը)	Ծածկագիրը	Մակերեսը՝ քմ	Նպատակը
	ԱՋԱՓՆՅԱԿ			
1.	Շիրազի փողոցի ծախակողմյան մասում	Մ 02-36	480.0	Սպասարկման սրահի եւ գրասենյակի շինարարության համար
	ՇԵՆԳԱՎԻԹ			
2.	Չեխովի եւ Մայիսի 9-ի փողոցների հատման մասում	Մ 02-16	150.0	Սպասարկման սրահի շինարարության համար
	ՔԱՆԱՔԵՌ-ԶԵՅԹՈՒՆ			
3.	Ռուբինյանց փողոցին հարակից տարածքում	Մ 02-34	100.0	Ավտոլվացման կետի շինարարության համար
4.	Ավետիս Ահարոնյան փողոցին հարող տարածքում	Մ 02-23	150.0	Առեւտրի եւ սպասարկման օբյեկտի շինարարության համար
	ԱՎԱՆ			
5.	Աճառյան փողոցին հարող տարածքում	Ե 01-18	2000.0	Մանկական խաղահրապարակի շինարարության համար
6.	Խուդյակովի փողոց	Ե 01-22	50.0	Արտադրական օբյեկտի շինարարության համար

Աճուրդով օտարվող հողամասերի ցանկ

N	Հողամասի հասցեն՝ (գտնվելու վայրը)	Ծածկագիրը	Մակերեսը՝ քմ	Նպատակը	Հողամասի մեկնարկային գինը՝ հազ. դրամ
	ԱՐԱԲԿԻՐ				
1.	Նաիրի Զարյանի փողոցին հարող մասում	Մ 02-09	550.0	Անհատական բնակելի տան շինարարության համար	806.0
	ՆՈՐՔ ՄԱՐԱՇ				
2.	Դ. 53 մանկապարտեզին" հարող տարածքում	Մ 02-16	1000.0	Անհատական բնակելի տան շինարարության համար	1465.0

Մասնակցելու իրավունք ունեն՝

ՄՐՑՈՒՅԹԻՆ

ա) ՀՀ քաղաքացիները

բ) ՀՀ իրավաբանական անձինք եւ օտարերկրյա կազմակերպությունները

գ) Օտարերկրյա քաղաքացիներն ու քաղաքացիություն չունեցող անձինք

դ) Օտարերկրյա պետություններն ու միջազգային կազմակերպությունները

ԱՃՈՒՐԴԻՆ

ա) ՀՀ քաղաքացիներն ու իրավաբանական անձինք եւ ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված հողի սեփականության իրավունքի այլ սուբյեկտները

Մրցույթի եւ աճուրդի պայմանների մանրամասներին ծանոթանալու ու հայտ ներկայացնելու համար դիմել Երեւանի քաղաքապետարանի ֆինանսատնտեսագիտական վարչություն (սենյակ 309, հեռ. 54-18-62):

Մրցույթը եւ աճուրդը կայանալու են 2002 թ. մայիսի 10-ին Երեւանի քաղաքապետարանում:

Հայտերի ընդունումը դադարեցվում է նշված ժամկետից երեք աշխատանքային օր առաջ:

ՄՐՑՈՒԹԱՅԻՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

ՀՅՈՒՍԻՍԱՅԻՆ ՊՈՂՈՏԱՅԻ ԱՃՈՒՐԴՆԵՐ

ԵՐԵՎԱՆ

29.03.02թ. կայացել է Հյուսիսային պողոտայի օտարման գոտու Թումանյան - Տերյան փողոցներին հարող թիվ 6 հողամասի (1300 ք.մ.) աճուրդը: Հաղթող է ճանաչվել 303 ԱՄՆ դոլարին համարժեք առավելագույն գումարը առաջարկած մասնակիցը:

Թումանյան, Տերյան եւ Լալայանց փողոցների միջեւ ընկած հատվածում թիվ 7 (1600 ք.մ.) եւ 8 (800 ք.մ.) հողամասերի համար աճուրդները տեղի են ունենալու համապատասխանաբար ս.թ. ապրիլի 5-ին եւ ապրիլի 12-ին:

Աբովյան փողոցին, Հյուսիսային պողոտային եւ նախկին «Մանկական աշխարհ» կենտրոնական հանրախանութի շենքին հարող թիվ 16 հողամասի (10000 ք.մ.) համար աճուրդը տեղի է ունենալու ս.թ. ապրիլի 22-ին:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմել «Հարությունյան եւ գործընկերներ իրավաբանական գրասենյակ» ՍՊԸ, ք.Երեւան, Խանջյան 50, Թեքեյան կենտրոն, IV հարկ, հեռ. 559501, 559502, բջջ. 400749, 403301, էլ-փոստ՝ auction@legal.am:

HUJ

1965 թ. գործող Հայաստանի ուսանողական ջոկատների հանրապետական շտաբը, որը ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի կամավորական ծառայության կոմիտեի անդամ է, հրավիրում է որպես կամավորական մասնակցելու արտասահմանում եւ Հայաստանում միջազգային աշխատանքի ճամբարների ամառային ծրագրերին:

Պայմանները՝ *անգլերենի (ֆրանսերեն, գերմաներեն) տիրապետում, կամավորականի անդամավճար եւ ուղեվարձի վճարման հնարավորություն*

Դիմումներն ընդունվում են հետեւյալ հասցեով՝

Կորյունի 19ա, 7-րդ հարկ, հեռ.՝ 52 27 88, 52 27 01

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Տրվում է վարձակալությամբ վարչա-տնտեսական ՊՓԲԸ ընկերությանը պատկանող

1) Սարյան 22 հասցեում գտնվող՝ 730 քմ տարածք,

2) Նալբանդյան 28 հասցեում գտնվող՝ 90 քմ տարածք:

Գինը՝ պայմանագրային:

Դիմել 56-90-80 հ/հ:

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունեաց 70ա Գրանցման թիւ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրուած է տպագրութեան՝ 2. 04. 2002 Գինը՝ 100 դրամ